

การศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วย
กระบวนการอ่านแบบ PQRST

A STUDY OF ABILITY IN THE ANALYTICAL READING OF MATAYOMSUKSA IV
STUDENTS AT PHUWIANG WITHAYAKHOM SCHOOL BY LEARNING THROUGH PQRST

นางอรพินท์ จิตรรัตน์พิพัฒน์

โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25

พ.ศ. 2562

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วย กระบวนการอ่านแบบ PQRS กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ นายคมสันต์ ชุมอภัย ที่ได้ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนรายงานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนโรงเรียนกุเวียงวิทยาคม ที่ให้ความร่วมมือและอนุญาตให้คณะผู้วิจัยได้เข้าไปทำการศึกษาริบทโรงเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน รวมทั้งให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเจ้าของงานเขียนทุกชิ้น ที่ผู้วิจัยได้นำมาวิจัยและนำมาอ้างอิงในงานวิจัย

ขอขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่และพี่ชาย ที่สนับสนุนทั้งกำลังใจทรัพย์และมอบกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

อนึ่งคุณค่า ความดี และประโยชน์จากวิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแม่ พระคุณพ่อ ครูอาจารย์ และญาติพี่น้องทุกคนที่มีส่วนในการสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

นางอรพินท์ จิตรรัตน์พิพัฒน์

ผู้วิจัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	
กิตติกรรมประกาศ	
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. คำถามการวิจัย	2
3. วัตถุประสงค์การวิจัย	2
4. ขอบเขตของการวิจัย	2
5. นิยามศัพท์เฉพาะ	3
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน	5
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์	7
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการอ่านแบบ PQRS	19
4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	22
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
1. กลุ่มเป้าหมาย	28
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
3. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ	28
4. วิธีดำเนินการวิจัย	30
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	31
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	31
8. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย	33

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	34
1. ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRS	34
2. อภิปรายผล	40
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	43
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	43
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
3. วิธีดำเนินการวิจัย	43
4. สรุปผลการวิจัย	44
5. ข้อเสนอแนะ	44
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	
- หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	
ภาคผนวก ข	
- การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ	
ภาคผนวก ค	
- ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้	
- ตัวอย่างผลงานนักเรียน	
ภาคผนวก ง	
- ภาพกิจกรรม	

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 1 การดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้	31
ตารางที่ 2 แผนการดำเนินการวิจัย	33
ตารางที่ 3 ผลคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวงจรที่ 1	35
ตารางที่ 4 ผลคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวงจรที่ 2	35
ตารางที่ 5 ผลคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวงจรที่ 3	36
ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนของนักเรียนจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 - 3	37

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ 1 คำร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 – 3	39

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย การศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST

ผู้วิจัย นางอรพินท์ จิตรรัตน์พิพัฒน์

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่นที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 45 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Classroom Action Research) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST จำนวน 3 แผน และแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อประเมินผลการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Scoring Rubric เก็บรวบรวมข้อมูลโดย 1) สร้างเครื่องมือในการวิจัยและหาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2) ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST ที่กำหนดไว้ 3 วงจร 3) เก็บและรวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ ระหว่างดำเนินการจัดการเรียนรู้ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อใช้ในวงจรปฏิบัติการต่อไป 4) นำข้อมูลที่ได้ในแต่ละวงจรมาหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ และสรุปผลการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

ผลวิจัยพบว่า กระบวนการอ่านแบบ PQRST มีผลให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ดีขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยในวงจรปฏิบัติการที่ 1 20.24 คิดเป็นร้อยละ 80.96 วงจรปฏิบัติการที่ 2 21.02 คิดเป็นร้อยละ 84.08 วงจรปฏิบัติการที่ 3 22.36 คิดเป็นร้อยละ 89.42 และมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนในวงจรปฏิบัติการที่ 1 – 3 เท่ากับ +2.11 คิดเป็นร้อยละ 8.44

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ในการพัฒนาประเทศสิ่งสำคัญที่จะต้องกระทำเป็นลำดับแรกคือ การพัฒนาคน การให้การศึกษาแก่คนของประเทศ ปัจจัยที่มีความสำคัญที่ทุกประเทศใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนก็คือ “การอ่าน” เพราะการอ่านคือการพัฒนาคนอย่างต่อเนื่อง การอ่านหนังสือช่วยพัฒนาด้านความคิดจิตใจให้กว้างขึ้น รู้จักพินิจพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างเป็นธรรม ไม่ใช่อารมณ์ เราจะได้ความรู้ ความคิดและประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านนำมาตัดสินใจเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้อย่างรอบคอบและสมเหตุสมผล การอ่านจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญเป็นอันมาก (ศรีสุดา จรียากุล และคณะ, 2545)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไว้ว่า ผู้เรียนอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง และเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำความรู้ ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และนำความรู้ ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านอย่างละเอียดที่ต้องใช้กระบวนการความคิดไตร่ตรอง หาเหตุผล พิจารณา แยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้น จึงมีความสำคัญและมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะสภาพทางสังคมในยุคปัจจุบันที่ล้อมรอบตัวนักเรียนอยู่ มีสิ่งต่างๆ ที่มีวิวัฒนาการขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งในด้านบวกและด้านลบ นักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์สิ่งต่างๆ รอบตัว อย่างละเอียดรอบคอบและ

ครอบคลุมทุกๆ ด้าน มีเหตุผลรองรับในการประเมินทางเลือกที่เหมาะสมกับบริบทของตนและเลือกที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและสังคม (สุวิทย์ มูลคำ, 2549)

กระบวนการอ่านแบบ PQRSST เป็นกระบวนการอ่านที่ สปาเช่ และเบิร์ก (Spache and Berg, 1966 อ้างถึงใน ศรีรัตนธัทรณ์ กันทะวัง, 2548) ได้แนวความคิดใหม่ขึ้นจากการศึกษาวิธีการสอนอ่าน 2 แบบ คือ SQ3R ของโรบินสัน (Robinson, 1961) และ OK4R ของพอก (Pake, 1962) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. Preview คือ การอ่านสำรวจ เป็นการสำรวจบทความว่ามีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร มีเนื้อหาและการเรียบเรียงอย่างไร เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับบทความ เช่น การอ่านชื่อเรื่อง การอ่านหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อยตามลำดับ
2. Question คือ การตั้งคำถามตนเอง เป็นการให้ผู้อ่านตั้งคำถามไว้ก่อน เพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายในการอ่านซึ่งผู้อ่านจะต้องพยายามหาคำตอบของคำถามเมื่ออ่านจบแล้วในขั้นต่อไป
3. Read คือ การอ่าน เป็นการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ โดยผู้อ่านต้องอ่านข้อความไปที่ละหัวข้อซึ่งจะต้องอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ พยายามทำความเข้าใจและตอบคำถามที่ตั้งไว้
4. Summarize คือ การสรุปความ เป็นการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ โดยผู้อ่านต้องอ่านข้อความไปที่ละหัวข้อซึ่งจะต้องอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ พยายามทำความเข้าใจและตอบคำถามที่ตั้งไว้
5. Test คือ การทดสอบหลังการอ่าน เป็นกระบวนการวัดผลอย่างหนึ่งที่กระทำอย่างมีระบบเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยใช้เครื่องมือ เช่น ข้อสอบหรือคำถาม เป็นสิ่งเร้าให้ผู้ตอบแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่สังเกตได้ออกมา เพื่อนำไปสู่การประเมินค่า

จากผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ที่ผ่านมานั้น พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนในรายวิชาภาษาไทยค่อนข้างต่ำ และจากผลการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าเมื่อให้นักเรียนอ่านบทเรียนหรือบทความต่างๆ แล้ว นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความคิดในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระจากเรื่องที่อ่าน แสดงให้เห็นว่านักเรียนยังขาดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์หรือไม่ค่อย

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRSST

2. คำถามการวิจัย

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRSST เป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRSST

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 45 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ กระบวนการอ่านแบบ PQRST

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ตลอดปีการศึกษา 2561

4.4 เนื้อหาในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นบทอ่านในรายวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นบทร้อยกรองเรื่อง โคลงนิราศนรินทร์ ที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านอย่างละเอียดที่ต้องใช้กระบวนการคิดไตร่ตรอง หาเหตุผล พิจารณา แยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้น หาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลมาอธิบายเรื่องนั้น ประเมินและตัดสินใจหาคำตอบที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5.2 กระบวนการอ่านแบบ PQRST หมายถึง กระบวนการอ่านที่ใช้การวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. Preview คือ การอ่านสำรวจ เป็นการสำรวจบทอ่านว่ามีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร มีเนื้อหาและการเรียบเรียงอย่างไร เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับบทอ่าน เช่น การอ่านชื่อเรื่อง การอ่านหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อยตามลำดับ

2. Question คือ การตั้งคำถามตนเอง เป็นการให้ผู้อ่านตั้งคำถามไว้ก่อน เพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายในการอ่านซึ่งผู้อ่านจะต้องพยายามหาคำตอบของคำถามเมื่ออ่านจบแล้วในขั้นต่อไป

3. Read คือ การอ่าน เป็นการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ โดยผู้อ่านต้องอ่านข้อความไปที่ละหัวข้อซึ่งจะต้องอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ พยายามทำความเข้าใจและตอบคำถามที่ตั้งไว้

4. Summarize คือ การสรุปความ เป็นการอ่านเก็บสาระสำคัญของเนื้อความทั้งหมด พิจารณาเฉพาะประเด็นหลักของเรื่อง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ ให้มีความตรงกับเนื้อเรื่องเดิมอย่างครบถ้วน ซึ่งผู้สรุปความจะต้องใช้ถ้อยคำของตนเอง สรุปลักษณะของข้อความที่ตนอ่าน ให้ตรงกับความมุ่งหมายของเรื่องนั้น

5. Test คือ การทดสอบหลังการอ่าน เป็นการวัดผลเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของบุคคล โดยใช้เครื่องมือคือแบบทดสอบทำแผนการจัดการเรียนรู้

5.3 ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดไตร่ตรอง หาเหตุผล พิจารณา แยกแยะองค์ประกอบต่างๆ หาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลมาอธิบายในเรื่องราวที่กำหนดให้ โดยพิจารณาความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหา ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหา (Analysis of Element) หมายถึง การค้นหาสาระสำคัญ ข้อความหลัก ข้อสรุป ของสิ่งต่างๆ มุ่งเน้นวิเคราะห์สิ่งที่แอบแฝงซ่อนเร้น หรืออยู่เบื้องหลังจากสิ่งที่เห็น ซึ่งมิได้บ่งบอกตรงๆ แต่มีร่องรอยของความเป็นจริงซ่อนเร้นอยู่ (Bloom, 1956 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

6.2 นักเรียนจะได้นำทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปใช้ในการศึกษาและใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

6.3 ครูได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการอ่านแบบ PQRST
4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน

1.1 ความหมายของการอ่าน

ศศิธร วงศ์ชาลี (2542) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายของสัญลักษณ์ โดยผ่านกระบวนการทางความคิดไปสู่ความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ซึ่งต้องอาศัยทักษะการวิเคราะห์คำ ถอดความ ตีความ ขยายความ และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

เตือนใจ กรุยกระโทก (2543) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายของตัวอักษร เป็นความคิด โดยอาศัยประสบการณ์เดิม แล้วนำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

จิตรลดา ไมตรีจิตต์ (2549) ให้ความหมายของการอ่านว่า คือกระบวนการของการทำความเข้าใจภาษาเขียน โดยแปลความหมายตัวอักษรหรือสัญลักษณ์เป็นถ้อยคำ หรือความคิด โดยอาศัยประสบการณ์เดิม แล้วนำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

สำลี รักสุทธิ (2553) ได้กล่าวถึงการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การตีความ แปลความจากตัวอักษรที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ออกมาเป็นข้อมูลความรู้ สู่การรับรู้ การเข้าใจของผู้อ่าน

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่เขียนไว้ออกมาเป็นคำพูดเพื่อเป็นการสื่อความของผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน โดยนำมาผ่านกระบวนการทางสมองบวกกับประสบการณ์เดิมเป็นทุนจึงทำให้การอ่านประสบความสำเร็จได้ดี

1.2 ความสำคัญของการอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและช่วยสนองความอยากรู้อยากเห็นอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ได้ทุก

เรื่อง ซึ่งมีอยู่ในทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท โดยเฉพาะความอยากรู้ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ในโลกนี้มีทั้งข่าวดี และข่าวร้าย อาทิเช่น ข่าวความบันเทิง ข่าวโศกนาฏกรรม การเกิดอัคคีภัย อุทกภัย ภูเขาไฟระเบิด เชื้อน พังทลาย ผู้ก่อการร้ายวางระเบิด ข่าวการจี้เครื่องบิน ข่าวนักวิทยาศาสตร์ได้รับรางวัลโนเบลสาขาต่างๆ ข่าว กีฬา ข่าวบุคคลสำคัญ ข่าวการค้นพบยารักษาโรคใหม่อันเป็นความหวังของผู้ป่วยที่ยังไม่มีการค้นพบยาในการ รักษา ข่าวการเมืองการปกครอง ข่าวการศึกษา เป็นต้น การอ่านทำให้รู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ทั่วโลก ซึ่ง ปัจจุบันโลกของข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความ ความต้องการของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเองคือ การพัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันทต่อเหตุการณ์ และสนองความอยากรู้อยากเห็น นอกจากนี้การ จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่างๆ ก็ ได้มาจากการอ่านนั่นเอง

สนิท สัตโยภาส (2545) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ มีความรอบรู้ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่อง ยิ่งถ้าได้อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หรือนิตยสารอยู่เป็นประจำแล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านเป็นคนทันสมัย ทันทเหตุการณ์ รู้เท่าทันความ เปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก เมื่อเข้าวงสนทนากับใครก็จะร่วมสนทนาได้เข้าใจและเข้าสังคมได้โดยไม่ขัดเขิน

2. การอ่านจะช่วยพัฒนาความคิดและยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น เพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มากเมื่อมี ความรู้มากย่อมก่อให้เกิดสติปัญญาที่แหลมคม ฉลาดปราดเปรื่องและอ่านถึงขั้นเชี่ยวชาญในเรื่องที่สนใจและ ติดตามอ่านก็ได้

3. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญของการศึกษา เพราะไม่ว่านักเรียนนักศึกษาจะเรียนวิชาใดล้วนต้อง อาศัยการอ่านช่วยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียนทั้งสิ้น

4. การอ่านช่วยให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ เพราะการประกอบอาชีพทุกอาชีพย่อมอาศัยความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในการทำงาน ถ้าบุคคลใดพยายามแสวงหาความรู้ความสามารถใส่ตนให้ทันสมัย และสอดคล้องกับวิทยาการใหม่ๆ อยู่เสมอ ย่อมมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพมากกว่าผู้ที่ไม่พัฒนาตนเอง และ วิธีการสำคัญประการหนึ่งที่จะได้ความรู้ประสบการณ์และความสามารถในวิทยาการใหม่ ๆ คือ "การอ่าน"

5. การอ่านช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดีขึ้น ด้วยเหตุที่มีหนังสือในกลุ่มที่มีเนื้อหาซึ่งเสนอแนะเกี่ยวกับการวางตน การพูดจา การเข้าสังคม การแต่งกาย ตลอดจนแนะนำการปฏิบัติตนไปในทางที่เหมาะสมและ ทันสมัยมีอยู่มากมาย ถ้าผู้อ่านได้นำข้อแนะนำเหล่านั้นมาทดลองปฏิบัติตาม ก็จะทำให้บุคลิกภาพเปลี่ยนแปลง ไปในทางที่ดีได้

6. การอ่านช่วยแก้ปัญหาในใจได้ เพราะปัญหาที่เราประสบในชีวิตประจำวันอาจมีวิธีแก้ไขในหนังสือที่ อ่านก็จะสามารถนำมาประยุกต์แก้ปัญหาของเราได้ เช่น ปัญหาชีวิต ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการดูแลลูก ปัญหา กฎหมาย หรือปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เป็นต้น

7. การอ่านทำให้เกิดความจรรโลงใจ ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนานช่วยให้จิตใจได้พักผ่อน หลังจากที่ได้เคร่งเครียดกับงานมา

8. การอ่านช่วยให้เราใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า หรือเรียกว่า "การอ่านช่วยฆ่าเวลาให้มีค่า"

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่าน เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้และกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม การอ่านทำให้เกิดการ พัฒนาด้านสติปัญญาความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและค่านิยมต่างๆรวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงกัน ดำรงชีวิต พัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดของชีวิต การอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตอย่างยิ่ง ดังนี้

1. สำคัญต่อชีวิตประจำวัน ความเป็นจริงการอ่านไม่ได้มีความสำคัญต่อนักเรียนหรือนักศึกษาเท่านั้น แต่บุคคลทั่วไปก็อาจแสวงหาความรู้ได้ด้วยการอ่าน การอ่านเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ ผู้อ่านมากย่อมรู้มาก และถ้านำความรู้นั้นมาใช้ประโยชน์ต่อสังคม สังคมนั้นย่อมมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาไปในทางที่ถูกต้อง

2. ความสำคัญต่อการเรียน การอ่านเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมทั้งหลายในการเรียนการสอนและมีความสำคัญความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งอันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา หากเริ่มติดรากฐานการอ่านของเด็กก็จะดี

สำลี รักสุทธี (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญสำคัญยิ่ง เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้า การรับข้อมูลข่าวสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ทุกกลุ่มวิชา คนจะเรียนวิชาต่างๆ ได้ดีถ้าอ่านหนังสือได้ดี

จากความสำคัญของการอ่านดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญคือ เป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาค้นคว้า เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ ช่วยให้สามารถนำความรู้ ความคิดและประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านมาตัดสินใจเหตุการณ์และแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างรอบคอบและสมเหตุสมผล

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์ นับเป็นกระบวนการคิดที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และเป็นการคิดที่ได้รวบรวมทักษะการคิดหลายทักษะไว้ด้วยกัน จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความหมายของการคิดวิเคราะห์ มีผู้กล่าวถึงความหมายของการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

ลักขณา ศรีวัฒน์ (2549) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อย ๆ ของเหตุการณ์เรื่องราวหรือเนื้อเรื่องต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายหรือมีความประสงค์ใด และส่วนย่อย ๆ ที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์เกี่ยวพันกันอย่างไรบ้าง และเกี่ยวพันโดยอาศัยหลักการใด เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความเข้าใจจนสามารถนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสม

วีระ สุตสังข์ (2550) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ เป็นกระบวนการทางปัญญาที่มีคุณค่าของมนุษย์ เป็นความคิดที่เต็มไปด้วยสาระ มีคุณภาพ โดยแสดงออกมาในลักษณะของการให้เหตุผลและการตัดสินใจต่าง ๆ ด้วยความสมบูรณ์เพียบพร้อมทางสติปัญญา การคิดวิเคราะห์จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งสำหรับการสร้างความเจริญทั้งแก่บุคคลและวิทยาการต่างๆ ในทุกสาขา

ทิตนา แชนมณี (2554) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า หมายถึงการจำแนกแยกแยะสิ่ง/เรื่อง/ ข้อมูลต่างๆ เพื่อหาส่วนประกอบ/ องค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้น หาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลมาอธิบายเรื่องนั้น ประเมินและตัดสินใจเลือกคำตอบที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สุคนธ์ สนิธพานนท์ (2555) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า เป็นการคิดที่สามารถจำแนกแยกแยะข้อมูลหรือวัตถุสิ่งของต่างๆ หรือเรื่องราว เหตุการณ์ออกเป็นส่วนๆ ย่อยตามหลักการหรือเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อค้นหาความจริงหรือความสำคัญที่แฝงอยู่หรือปรากฏอยู่จนได้ความคิดที่จะนำไปสู่ข้อสรุปและการนำไปประยุกต์ใช้

บลูม (Bloom, 1956 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกแยกแยะข้อมูลที่สมบูรณ์ออกเป็นส่วนย่อยๆ เป็นหมวดหมู่รวมทั้ง

ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันและทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของส่วนย่อยๆ ที่จำแนกหา เหตุหาผล และ ความสำคัญทั้งปวงของเรื่องนั้นๆ

Good (1973, อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า หมายถึง การคิดอย่างรอบคอบตามหลักของการประเมินและมีหลักฐานอ้างอิงเพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้ ตลอดจน พิจารณาค่าประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมดและใช้กระบวนการตรรกวิทยาได้อย่างถูกต้อง สมเหตุสมผล

Marzano (2001, อ้างถึงใน ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2553) ได้ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ ไว้ว่า การคิดวิเคราะห์ (Analysis) ตามแนวคิดใหม่นี้เป็นความสามารถในการใช้เหตุผลและความละเอียดถี่ถ้วนใน การจำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีกระบวนการย่อย ๆ 5 ประการได้แก่ 1) การจำแนก 2) การจัดหมวดหมู่ 3) การวิเคราะห์ข้อเหตุผล 4) การประยุกต์ใช้และ 5) การทำนาย

จากการศึกษาความหมายของการคิดวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของการ คิดวิเคราะห์ได้ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดที่ผ่านการพิจารณา จำแนก แยกแยะ องค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เปรียบเทียบ เชื่อมโยงข้อมูล เพื่อนำไปสู่การสรุปและตัดสินใจอย่างมี เหตุผล

2.2 แนวคิดและทฤษฎีของทักษะการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะการคิดที่มีผู้ได้ศึกษาเรื่องแนวคิด และวางทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ มาเนิ่นนาน จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีของทักษะการคิดวิเคราะห์ ได้มี นักการศึกษาได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ ดังนี้

บลูม (Bloom, 1956 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) ได้กล่าวถึงทักษะการคิด วิเคราะห์ ว่าประกอบด้วยทักษะสำคัญๆ 3 ด้านดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหา (Analysis of Element) เป็นการแยกแยะว่าสิ่ง ใดจำเป็น สิ่งใดสำคัญ สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุด ประกอบด้วย

1.1 การวิเคราะห์ชนิด เป็นการวินิจฉัยว่า สิ่งนั้น เหตุการณ์นั้นๆ จัดเป็นชนิดใด ลักษณะใด เพราะเหตุใด

1.2 การวิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งใดสำคัญ สิ่งใดไม่สำคัญ เป็นการ ค้นหาสาระสำคัญ ข้อความหลัก ข้อสรุป จุดเด่น จุดด้อย ของสิ่งต่างๆ

1.3 การวิเคราะห์เลศนัย เป็นการมุ่งเน้นวิเคราะห์สิ่งที่แอบแฝงซ่อนเร้น หรืออยู่ เบื้องหลังจากสิ่งที่เห็น ซึ่งมีได้บ่งบอกตรงๆ แต่มีร่องรอยของความเป็นจริงซ่อนเร้นอยู่

2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationship) เป็นการค้นหาว่าสิ่งต่าง ๆ มี อะไรสัมพันธ์กัน หรือเชื่อมโยงกันอย่างไร สัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน ได้แก่

2.1 การวิเคราะห์ชนิดของความสัมพันธ์ เช่น มุ่งให้คิดว่าเป็นความสัมพันธ์แบบใดมี สิ่งใดสอดคล้องกันหรือไม่สอดคล้องกัน มีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้และมีสิ่งใดไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ โดยมี ลักษณะคำถามหรือข้อมูลที่สะท้อนว่าเป็นการวิเคราะห์ชนิดของความสัมพันธ์ เช่น

1) มีข้อความใด มีสิ่งใดไม่สมเหตุสมผลเพราะอะไร

2) คำกล่าวใดสรุปผิดการตัดสินใจอย่างไรหรือการกระทำอะไรไม่ถูกต้อง

3) ภาพที่ 1 คู่กับภาพที่ 2 ภาพที่ 3 คู่กับภาพใด

4) สองสิ่งนี้เหมือนกันหรือไม่

2.2 การวิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ โดยมีลักษณะคำถามหรือข้อมูลที่สะท้อนว่าเป็นการวิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ เช่น

- 1) สิ่งใดเกี่ยวข้องมากที่สุดสิ่งใดเกี่ยวข้องน้อยที่สุด
- 2) สิ่งใดสัมพันธ์กับสถานการณ์หรือเรื่องราวมากที่สุด
- 3) การเรียงลำดับมากน้อยของสิ่งของต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2.3 การวิเคราะห์ขั้นตอนความสัมพันธ์ โดยมีลักษณะคำถามหรือข้อมูลที่สะท้อนว่าเป็นการวิเคราะห์ขั้นตอนของความสัมพันธ์ เช่น

- 1) เมื่อเกิดสิ่งนี้แล้วเกิดผลลัพธ์อะไรตามมาบ้างตามลำดับ
- 2) การเรียงลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์ วงจรของสิ่งต่างๆ สิ่งที่เกิดขึ้นตามลำดับ

ขั้นตอน

2.4 การวิเคราะห์จุดประสงค์และวิธีการ โดยมีลักษณะคำถามหรือข้อมูลที่สะท้อนว่าเป็นการวิเคราะห์จุดประสงค์และวิธีการ เช่น

- 1) ทำแบบนี้เพื่ออะไร
- 2) เมื่อทำอย่างนี้แล้วจะเกิดผลสัมฤทธิ์อะไร
- 3) ทำอย่างนี้มีเป้าหมายอะไร มีจุดมุ่งหมายอะไร

2.5 การวิเคราะห์สาเหตุและผล โดยมีลักษณะคำถามหรือข้อมูลที่สะท้อนว่าเป็นการวิเคราะห์สาเหตุและผล เช่น

- 1) สิ่งใดเป็นสาเหตุของเรื่องนี้
- 2) หากไม่ทำอย่างนี้ ผลจะเป็นอย่างไร
- 3) หากทำอย่างนี้ ผลจะเป็นอย่างไร
- 4) ข้อความใดเป็นเหตุเป็นผลแก่กันหรือขัดแย้งกัน

2.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในรูปอุปมาอุปไมย โดยมีลักษณะคำถามหรือข้อมูลที่สะท้อนว่าเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในรูปอุปมาอุปไมย เช่น

- 1) บินเร็วเหมือนนก
- 2) ซ้อนคู่ส้อม ตะปูจะคู่กับอะไร
- 3) ควายอยู่ในนา ปลาอยู่ในน้ำ
- 4) ระบบประชาธิปไตยเหมือนกับการทำงานของอวัยวะใดในร่างกาย

3. การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ (Analysis of Organizational Principles) หมายถึง การค้นหาโครงสร้างระบบ เรื่องราว สิ่งของ และการทำงานต่างๆ ว่า สิ่งเหล่านั้นดำรงอยู่ได้ในสภาพเช่นนั้นเนื่องจากอะไรมีอะไรเป็นแกนหลัก มีหลักการอย่างไร มีเทคนิคอะไรหรือยึดถือคติใด การคิดวิเคราะห์หลักการถือเป็นการคิดที่สำคัญที่สุดของการคิดวิเคราะห์ ผู้ที่จะทำได้ดีจะต้องวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดีเสียก่อน เพราะผลจากความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะทำให้สามารถสรุปเป็นหลักการได้ การวิเคราะห์เชิงหลักการประกอบด้วย

3.1 การวิเคราะห์โครงสร้าง เป็นการค้นหาโครงสร้างของสิ่งต่างๆ โดยมีลักษณะคำถามหรือข้อมูลที่สะท้อนว่าเป็นการวิเคราะห์โครงสร้าง เช่น

- 1) การทำวิจัยมีกระบวนการทำงานอย่างไร
- 2) สิ่งนี้บ่งบอกความคิดหรือเจตนาอะไร
- 3) คำกล่าวนี้ มีลักษณะอย่างไร (เช่น โฆษณาชวนเชื่อ)
- 4) โครงสร้างของสังคมไทยเป็นอย่างไร
- 5) ส่วนประกอบของสิ่งนี้มีอะไรบ้าง
- 6) กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

3.2 วิเคราะห์หลักการ เป็นการแยกแยะเพื่อค้นหาความจริงของสิ่งต่างๆ แล้วสรุปเป็นคำตอบหลัก โดยมีลักษณะคำถามหรือข้อมูลที่สะท้อนว่าเป็นการวิเคราะห์โครงสร้าง เช่น

- 1) หลักการของเรื่องนี้มีว่าอย่างไร
- 2) หลักการในการสอนของครูควรเป็นอย่างไร

มาร์ซาโน (Marzano, 2001 อ้างถึงในประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2552) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ เป็นการคิดที่ต้องใช้เหตุผลอย่างลุ่มลึกและหลากหลาย มีการพิจารณาข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วนรอบด้านและมีเหตุผล สามารถระบุความเหมือนและความต่างของสิ่งต่างๆ ได้ สามารถจัดอันดับและจัดประเภทของสิ่งต่างๆ ได้ ระบุข้อผิดพลาดในการนำเสนอข้อมูลของสิ่งต่าง ๆ และบอกเหตุผลได้สามารถตีความหรือบอกหลักเกณฑ์พื้นฐานของความรู้นั้นได้ สามารถระบุเจาะจงหรือสรุปอย่างมีเหตุผลในความรู้จนกระทั่งสามารถสรุปจนตกผลึกเป็นความรู้ใหม่ได้ ประกอบด้วยความสามารถ 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการสังเกตและการจำแนก (Matching) หมายถึง ความสามารถในการสังเกตและจำแนกรายละเอียดของสิ่งของ หรือเหตุการณ์ออกเป็นแต่ละส่วนที่เข้าใจง่ายอย่างมีหลักเกณฑ์สามารถเปรียบเทียบระบุตัวอย่างหลักฐานลักษณะ ความเหมือน ความแตกต่างของสิ่งต่างๆ ได้ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่ความสามารถในการจับคู่และการจัดกลุ่มสิ่งต่างๆ ที่เหมือนกันทั้งรูปร่างลักษณะแหล่งกำเนิดได้

2. ด้านการจัดกลุ่ม (Classification) หมายถึงความสามารถในการประมวลความรู้เพื่อการจัดกลุ่มจัดลำดับ และจัดประเภทของสิ่งต่างๆ สามารถหาคุณลักษณะหรือของสิ่งของที่เหมือนกันหรือคล้ายกัน ออกเป็นกลุ่มได้อย่างมีความหมายมีหลักการและมีหลักเกณฑ์

3. ด้านการวิเคราะห์เหตุผล (Error Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นโดยใช้เหตุผลตามข้อมูลในการอธิบายความสัมพันธ์และความไม่สัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ความสามารถในด้านนี้จะเกิดขึ้นได้ควรให้มีการโต้แย้ง ถกเถียงกันโดยใช้เหตุผล

4. ด้านการนำไปใช้ (Generalizing) หมายถึงความสามารถในการนำความรู้ที่มีอยู่เดิมไปสรุปเป็นหลักการใหม่ นำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ หรือสามารถนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมชีวิตประจำวันได้ โดยทั่วไปจะเป็นการให้เหตุผลเชิงอุปนัย

5. ด้านการทำนาย (Specifying) หมายถึงความสามารถในการนำความรู้หรือหลักการที่มีไปใช้เพื่อประมาณและทำนายสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเจาะจง สามารถเข้าใจเหตุการณ์ สามารถใน

การระบุรายละเอียดในเหตุการณ์และปรับเปลี่ยนวิธีการให้เหมาะสมกับสิ่งที่อาจเกิดขึ้นต่อไปได้ โดยทั่วไปเป็นการให้เหตุผลเชิงนิรนัย

จากแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ มีลักษณะเป็นการคิดอย่างลุ่มลึกและหลากหลาย มีการคิดพิจารณาข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วนรอบด้านเพื่อจำแนกข้อมูลที่สมบูรณ์ออกเป็นส่วนย่อย ๆ เป็นหมวดหมู่ รวมทั้งความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันและทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ๆ ที่จำแนกหา เหตุผล และความสำคัญทั้งปวงของเรื่องนั้น ๆ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

2.3 ความสำคัญของการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์นับได้ว่าเป็นทักษะการคิดที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง จากการศึกษาเรื่องความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการคิดเชิงวิเคราะห์ว่า การคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานให้กับความคิดในมิติอื่นๆ ดังนี้

1. การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นตัวที่ทำหน้าที่เป็นตัวหลักในการคิดมิติอื่น ไม่ว่าจะเป็นการคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดเชิงบูรณาการ การคิดเชิงอนาคต เป็นต้น การคิดเชิงวิเคราะห์จะช่วยเสริมสร้างให้เกิดมุมมองเชิงลึกและครบถ้วนในเรื่องนั้น อันจะนำไปสู่การตัดสินใจและการแก้ปัญหาได้บรรลุวัตถุประสงค์การคิด

2. ช่วยในการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่างๆ และการทำความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น เมื่อพบปัญหาใดๆ จะสามารถวิเคราะห์ปัญหานั้นได้ว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้าง เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้ตรงกับประเด็นของปัญหานั้น

3. ช่วยในการประเมินและการตัดสินใจ การคิดเชิงวิเคราะห์ช่วยให้มองเห็นโอกาสความเป็นไปได้ของสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ช่วยให้เกิดการคาดการณ์ในอนาคตและหากปฏิบัติตามนั้นโอกาสความสำเร็จย่อมมีความเป็นไปได้

4. ช่วยให้ความคิดสร้างสรรค์สมเหตุสมผล การคิดเชิงวิเคราะห์ช่วยให้การคิดต่างๆ อยู่บนรากฐานของตรรกะและความน่าจะเป็นไปได้อย่างมีเหตุมีผล มีหลักเกณฑ์ ส่งผลให้เมื่อคิดจินตนาการหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ จะได้รับการตรวจสอบว่า ความคิดใหม่นั้นใช้ได้จริงหรือไม่

5. ช่วยให้เข้าใจแจ่มกระจ่าง การคิดเชิงวิเคราะห์ช่วยให้เราประเมินและสรุปผลสิ่งต่างๆ ไปตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏไม่ใช่สรุปตามอารมณ์ความรู้สึก ทำให้เรารู้ข้อมูลที่เป็นจริงซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ที่สำคัญยังช่วยให้เราเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างเข้าใจถ่องแท้มากขึ้นเพราะการคิดเชิงวิเคราะห์ทำให้สิ่งที่คลุมเครือเกิดความกระจ่างมากขึ้น

สุวิทย์ มูลคำ (2549) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงรู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมา ของเหตุการณ์ต่างๆ รู้ว่าเรื่องนั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา การประเมินและการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

2. ช่วยให้ทราบถึงสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏและไม่ด่วนสรุปตามอารมณ์ความรู้สึกหรืออคติ แต่สืบค้นตามหลักเหตุผลและข้อมูลที่เป็นจริง

3. ช่วยให้ไม่ด่วนสรุปสิ่งใดง่าย ๆ แต่สืบสารตามความเป็นจริง ขณะเดียวกันจะช่วยให้ไม่หลงเชื่อข้ออ้างที่เกิดจากตัวอย่างเพียงอย่างเดียวแต่พิจารณาเหตุผลและปัจจัยเฉพาะในแต่ละกรณีได้

4. ช่วยในการพิจารณาสาระสำคัญอื่น ๆ ที่ถูกบิดเบือนไปจากความประทับใจในครั้งแรก ทำให้มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างครบถ้วนในแง่มุมอื่นๆ ที่มีอยู่

5. ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต การหาความแตกต่างของสิ่งที่ปรากฏตามความสมเหตุสมผลของสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนที่จะตัดสินใจสรุปสิ่งใดลงไป

6. ช่วยให้เราสามารถหาเหตุผลที่สมเหตุสมผลให้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง โดยไม่ฟังเพียงอคติ ที่ก่อตัวอยู่ในความทรงจำทำให้เราสามารถประเมินสิ่งต่างๆ ได้อย่างสมจริงสมจัง

7. ช่วยประมาณการความน่าจะเป็น โดยสามารถใช้ข้อมูลพื้นฐานที่มีมาวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้คาดการณ์ความน่าจะเป็นได้สมเหตุสมผลมากกว่า

จากการศึกษาเรื่องความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ สามารถสรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์มีความสำคัญ เพราะการคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดแบบอื่นๆ และช่วยเสริมสร้างให้เกิดมุมมองเชิงลึก รอบด้านและครบถ้วน ช่วยจำแนกแยกแยะองค์ประกอบ สาเหตุ ผลลัพธ์ ช่วยในการประเมินและการตัดสินใจรู้ข้อเท็จจริง คาดคะเนความน่าจะเป็นได้สมเหตุสมผล สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

2.4 ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์นับเป็นทักษะการคิดที่มีความสำคัญและมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ ได้มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้ สุวิทย์ มูลคำ (2549) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้รู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาเป็นไป ของเหตุการณ์ต่างๆ รู้ว่าเรื่องนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบอะไรบ้าง ทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา การประเมินและการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

2. ช่วยให้เราสำรวจความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏและไม่ด่วนสรุปตามอารมณ์ ความรู้สึกหรืออคติ แต่สืบค้นตามหลักเหตุผลและข้อมูลที่เป็นจริง

3. ช่วยให้เราไม่ด่วนสรุปสิ่งใดง่ายๆ แต่สื่อสารตามความเป็นจริง ขณะเดียวกันจะช่วยให้ไม่หลงเชื่อข้ออ้างที่เกิดจากตัวอย่างเพียงอย่างเดียว แต่พิจารณาเหตุผลปัจจัยเฉพาะในแต่ละกรณีได้

4. ช่วยในการพิจารณาสาระสำคัญอื่นๆ ที่ถูกบิดเบือนไปจากความประทับใจใน ครั้งแรก ทำให้เรามองอย่างครบถ้วนในแง่มุมอื่นๆ ที่มีอยู่

5. ช่วยพัฒนาความสามารถเป็นคนช่างสังเกตการหาความแตกต่างของสิ่งที่ปรากฏ พิจารณาความสมเหตุสมผลของสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนที่จะตัดสินใจสรุปลงไป

6. ช่วยให้เราสามารถหาเหตุผลที่สมเหตุสมผลให้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง โดยไม่ฟังเพียงอคติที่ก่อตัวอยู่ในความทรงจำ ทำให้สามารถประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสมจริงสมจัง ช่วยประมาณการความน่าจะเป็น โดยสามารถใช้ข้อมูลพื้นฐานที่เราวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ของสถานการณ์ เวลานั้น อันจะช่วยให้คาดการณ์ความน่าจะเป็นได้สมเหตุสมผลมากกว่า

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2552) ได้กล่าวไว้ว่า ผลจากการฝึกให้คิดจะช่วยให้เกิดประโยชน์ ได้ดังนี้

1. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบมีหลักการและเหตุผล ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิภาพ

2. สามารถพิจารณาสิ่งต่างๆ และประเมินงานโดยใช้หลักเกณฑ์อย่างสมเหตุสมผล

3. รู้จักประเมินตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง

4. ได้เรียนรู้เนื้อหา ได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่ามีความหมายและเป็นประโยชน์

5. ได้ฝึกทักษะการทำงาน การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา

6. มีความรู้ความสามารถมีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน นับตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย รวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ ค้นคว้าความรู้ทฤษฎีหลักการ ตั้งข้อสันนิษฐาน ตีความหมายและลงข้อสรุป

7. ส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาและสื่อความหมาย

8. เกิดความสามารถในการคิดอย่างชัดเจน คิดอย่างถูกต้อง คิดอย่างแจ่มแจ้ง คิดอย่างกว้างขวาง คิดไกล และคิดอย่างลุ่มลึกตลอดจนคิดอย่างสมเหตุสมผล

9. ทำให้เป็นผู้มีปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเมตตา กรุณาและเป็นผู้มีประโยชน์ต่อสังคม

10. มีทักษะและความสามารถในการอ่าน เขียน พูด ฟัง และมีทักษะการสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

11. พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างต่อเนื่องในสถานการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

จากแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์มีความสำคัญและมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และนักเรียน เพราะสภาพทางสังคมในยุคปัจจุบันที่ล้อมรอบตัวนักเรียนอยู่ในปัจจุบัน มีสิ่งต่างๆที่มีการวิวัฒนาการขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งในด้านบวกและด้านลบ นักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์สิ่งต่างๆ รอบตัว อย่างละเอียดรอบคอบและครอบคลุมทุกๆด้าน มีเหตุผลรองรับในการประเมินทางเลือกที่เหมาะสมกับบริบทของตนและเลือกที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและสังคม

2.5 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

พินิตนันท์ บุญพามี (2542) กล่าวว่า การวิเคราะห์เป็นคำที่ใช้กันมานานแล้ว หมายถึงการแยกแยะ ออกเป็นส่วนๆ เพื่อพิจารณาดูให้ถี่ถ้วนที่สุดเท่าที่จะทำได้ การอ่านเชิงวิเคราะห์จึงหมายถึงการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน

กรมวิชาการ (2544) ได้ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า เป็นการอ่านหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วน แล้วจึงแยกแยะให้ได้ว่าส่วนต่างๆ นั้น มีความหมายและความสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละด้านสัมพันธ์กับส่วนอื่นๆ อย่างไร วิธีอ่านแบบวิเคราะห์นี้ อาจใช้วิเคราะห์องค์ประกอบของคำและวลี การใช้คำในประโยค วิเคราะห์สำนวนภาษา จุดประสงค์ของผู้แต่ง ไปจนถึงการวิเคราะห์นัยหรือเบื้องหลังการจัดทำหนังสือหรือเอกสารนั้น

บันลือ พุกกะวัน (2545) กล่าวถึงความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านเพื่อหาคำตอบ แบบไตร่ตรอง พิจารณาหาส่วนที่ดี ส่วนที่เป็นประโยชน์แล้วนำส่วนที่ดีไปใช้ประโยชน์ อ่านเพื่อจัดลำดับเหตุการณ์ เช่น การอ่านนิทานหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้น อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ เช่น อ่านประโยคแล้วเข้าใจความหมายจับประเด็นสำคัญได้

ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ (2545) ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นการอ่านด้วยความคิดพิจารณาไตร่ตรองด้วยเหตุผลว่าเนื้อความที่อ่านนั้นส่วนใดเป็นสาระหรือไม่เป็นสาระ ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ส่วนใดควรเชื่อถือหรือไม่ควรเชื่อถือ รวมถึงพิจารณาจุดประสงค์และทัศนคติของผู้เขียน ทั้งนี้เพื่อแยกแยะและเลือกเฟ้นสาระที่ดีไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป

เสาวลักษณ์ ทรองจิต (2547) ได้ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า คือ การอ่านอย่างรอบคอบโดยใช้วิจารณ์อย่างลึกซึ้งในการประเมินสิ่งที่อ่านเพื่อแยกแยะประเด็นต่างๆ ของสิ่งที่อ่านได้อย่างละเอียด

จากความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านอย่างละเอียดที่ต้องใช้กระบวนการความคิดไตร่ตรอง หาเหตุผล พิสูจน์ แยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้น หากความสัมพันธ์เชิงเหตุผลมาอธิบายเรื่องนั้น ประเมินและตัดสินใจหาคำตอบที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.6 ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์

กรมวิชาการ (2544) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้นกว่าการอ่านทั่วไป กล่าวคือ มิใช่เป็นเพียงการอ่านเพื่อความรู้และความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ยังต้องมีการวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนในด้านต่างๆ ด้วย

ครูควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ ความคิด การตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

สุวิทย์ มูลคำ (2547) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ช่วยให้เรารู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นไปเป็นมาของเหตุการณ์ต่าง ๆ รู้ว่าเรื่องนั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง สืบหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ปรากฏ ช่วยให้ไม่ด่วนสรุปสิ่งใดง่าย ๆ ขณะเดียวกันช่วยให้เราไม่หลงเชื่อข้ออ้างที่เกิดจากตัวอย่างเดียว ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกตหาความแตกต่างของสิ่งที่ปรากฏทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาการประเมินและการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

จากความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญในการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน ทำให้ผู้อ่านสามารถเลือกข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อตนเอง เพื่อนำความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

2.7 การอ่านเชิงวิเคราะห์ในชั้นต่างๆ

กรมวิชาการ (2544) ได้กล่าวถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ในด้านต่างๆ ไว้ดังต่อไปนี้

1. การอ่านวิเคราะห์คำ เป็นการอ่านเพื่อให้ผู้อ่านแยกแยะถ้อยคำในวลีประโยค หรือข้อความต่างๆ โดยสามารถบอกได้ว่าคำใดใช้อย่างไร ใช้ผิดความหมาย ผิดหน้าที่ ไม่เหมาะสม ไม่ชัดเจนอย่างไร ควรจะต้องหาทางแก้ไขปรับปรุงอย่างไร เป็นต้น เช่น

- 1) อย่าเอาไปใช้ทับกระดาษ
- 2) ที่นี้รับอัดพระ
- 3) เขาท้องเที่ยวไปทั่วพิภพ
- 4) เจ้าอาวาสวัดนี้มรณกรรมเสียแล้ว

2. การอ่านวิเคราะห์ประโยค เป็นการอ่านเพื่อแยกแยะประโยคต่างๆ ว่าเป็นประโยคที่ถูกต้องชัดเจนหรือไม่ ใช้ประโยคผิดไปจากแบบแผนภาษาอย่างไร เป็นประโยคที่ถูกต้องสมบูรณ์เพียงใดหรือไม่ มีหน่วย

ความคิดในประโยคขาดเกินหรือไม่ เรียงลำดับความในประโยคถูกต้องชัดเจนหรือไม่ ใช้พุ่มเพื่อยโดยไม่จำเป็น หรือใช้รูปประโยคที่สื่อความหมายไม่ชัดเจนหรือไม่ เมื่อพบข้อบกพร่องแล้วก็สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้ เช่น

- 1) สุขภาพของคนไทยไม่ดีขึ้น
- 2) การแก้ปัญหาจราจรในกรุงเทพฯ เกิดการจราจร
- 3) ทุกคนย่อมประสบความสำเร็จท่ามกลางความขยันหมั่นเพียร
- 4) เขามักจะเป็นหวัดในทุกครั้งที่ฝนเริ่มตก

3. การอ่านวิเคราะห์ทัศนคติของผู้แต่ง ผู้อ่านต้องพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบว่าผู้เขียนเสนอทัศนคติมีน้ำหนักเหตุผลประกอบข้อเท็จจริงน่าเชื่อถือเพียงใด เป็นคนมองโลกในแง่ใด เป็นต้น

4. การอ่านวิเคราะห์รหัส หมายถึง การอ่านอย่างพิจารณาถึงความซาบซึ้งประทับใจที่ได้จากการอ่าน วิธีการที่จะทำให้เข้าใจรสอย่างลึกซึ้ง คือการวิเคราะห์รหัสของเสียงและรสของภาพ

4.1) ด้านรสของเสียง ผู้อ่านจะรู้สึกได้ชัดจากการอ่านออกเสียงดังๆ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านอย่างปกติหรือการอ่านทำนองเสนาะ ซึ่งจะช่วยให้รู้สึกถึงความไพเราะของจังหวะ และความเคลื่อนไหว ซึ่งแฝงอยู่ในเสียง ทำให้เกิดความรู้สึกไปตามท่วงทำนองของเสียงสูงต่ำจากเนื้อเรื่องที่อ่าน

4.2) ด้านรสของภาพ เมื่อผู้อ่านอ่านแล้วเกิดความเข้าใจเรื่อง ในขณะเดียวกันทำให้เห็นภาพด้วย เป็นการสร้างเสริมให้ผู้อ่านได้เข้าใจความหมาย การเขียนบรรยายความด้วยถ้อยคำไพเราะ ทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง ก่อให้เกิดภาพขึ้นในใจผู้อ่าน ทำให้เกิดความเพลิดเพลินและเข้าใจความหมายของเรื่องได้ดียิ่งขึ้น

5. การอ่านวิเคราะห์ขอบเขตของปัญหา และการตีความเนื้อหาของข้อความ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1) การวิเคราะห์ขอบเขตของปัญหา มีหลักปฏิบัติดังนี้

5.1.1 จัดประเภทหนังสือตามชนิดและเนื้อหา หนังสือแต่ละประเภทมีวิธีอ่านต่างกัน ก่อนอ่านต้องวิเคราะห์รู้ว่า หนังสือเล่มนั้นอยู่ในประเภทใด การแบ่งชื่อเรื่องจะดูแต่ชื่อเรื่องหรือลักษณะภายนอกเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ต้องสำรวจเนื้อหาด้วย อย่างไรก็ตาม ชื่อเรื่องเป็นสิ่งแรกที่ใช้เป็นแนวทางได้ เพราะผู้เขียนย่อมต้องพยายามตั้งชื่อเรื่องให้ตรงแนวเขียนหรือจุดมุ่งหมายในการเขียนของตนมากที่สุด

5.1.2 สรุปให้สั้นที่สุดว่า หนังสือเล่มนั้นกล่าวถึงอะไร หนังสือที่ดีทุกเล่มต้องมีเอกภาพ มีการจัดองค์ประกอบของส่วนย่อยอย่างเป็นระเบียบ ผู้อ่านต้องพยายามสรุปภาพดังกล่าวออกมาเพียง 1-2 ประโยคว่า หนังสือเล่มนี้มีอะไรเป็นจุดสำคัญหรือเป็นแก่นเรื่อง แล้วจึงหาความสัมพันธ์กับส่วนสำคัญต่อไป

5.1.3 กำหนดโครงสร้างของหนังสือ เมื่ออ่านต้องตั้งประเด็นด้วยว่า จากเอกภาพของหนังสือเล่มนั้น มีอะไรเป็นส่วนประกอบสำคัญบ้าง ส่วนที่สำคัญๆ สัมพันธ์กันโดยตลอดหรือไม่ และแต่ละส่วนก็มีหน้าที่ของตน สนับสนุนซึ่งกันและกันหรือไม่

5.1.4 กำหนดปัญหาที่ผู้เขียนต้องการแก้ ผู้อ่านควรพยายามอ่านและค้นพบว่าผู้เขียนเสนอปัญหาอะไร อย่างไร มีปัญหาย่อยอะไร และให้คำตอบไว้ตรงๆ หรือไม่ การตั้งปัญหาเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เข้าใจเรื่องอย่างแจ่มแจ้ง ยิ่งตั้งปัญหาได้กว้างขวางลึกซึ้งเพียงใด ยิ่งเข้าใจได้เพิ่มขึ้นเพียงเท่านั้น

5.2) การตีความเนื้อหาของหนังสือ การตีความเป็นสิ่งที่ผู้อ่านทำความเข้าใจความคิดของผู้เขียน พิจารณาวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ซึ่งบางครั้งผู้เขียนไม่ได้บอกความหมายหรือนัยของข้อความที่เขียนออกมาตรงๆ แต่ผู้อ่านต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจบริบทของเรื่องเป็นอย่างดี จึงจะตีความได้ถูกต้อง การทำความเข้าใจความคิดของผู้เขียนนั้น ไม่ว่าจะตีความได้ถูกต้องหรือไม่ เราจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ตาม แต่การพยายามเข้าใจเช่นนั้นทำให้เราไม่วิจารณ์ผู้เขียนอย่างไม่ยุติธรรม แต่จะพิจารณาทั้งข้อดี ข้อบกพร่องของงานเขียนนั้นอย่างแจ่มแจ้ง การตีความเนื้อหาของหนังสือมีรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

5.2.1 ตีความหมายของคำสำคัญ และค้นหาประโยคสำคัญที่สุด ผู้อ่านต้องพยายามเข้าใจคำสำคัญ และเข้าใจประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนเสนอ เพื่อเข้าใจความคิดของผู้เขียน

5.2.2 สรุปความคิดสำคัญของผู้เขียน โดยพิจารณาว่าประโยคใดเป็นเหตุ ประโยคใดเป็นผล ประโยคใดเป็นข้อสรุป ซึ่งบางครั้งผู้เขียนไม่ได้สรุปความคิดออกมาให้เห็นชัดเจน แต่ผู้อ่านต้องพยายามสรุปออกมาให้ได้

5.2.3 ตัดสินว่าอะไรคือการแก้ปัญหาของผู้เขียน เมื่อผู้อ่านตีความสำคัญให้ตรงกับผู้เขียน เข้าใจความคิดสำคัญของผู้เขียน และสรุปความคิดของผู้เขียนได้แล้ว ผู้อ่านก็จะวิเคราะห์หรือตัดสินได้ว่า จากเรื่องราวหรือเหตุผลต่างๆ ที่ผู้เขียนนำเสนอมานั้น มีความสมเหตุสมผลหนักแน่น น่าเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใด เพื่อนำไปสู่การวิจารณ์หนังสือเรื่องนั้นๆ ต่อไป

2.8 แนวการจัดการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

กรมวิชาการ (2544) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า เน้นทักษะการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งนักเรียนอาจวิเคราะห์โดยการพูด หรือการเขียนสื่อความให้ผู้อื่นเข้าใจแนวคิดในด้านต่างๆ อย่างมีหลักการและเหตุผล

การสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ ครูควรจัดเตรียมเรื่องราว เนื้อหา หรือข้อความต่างๆ โดยจัดเตรียมเองหรือมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาหรือรวบรวมมาก็ได้ แต่สิ่งสำคัญคือ เนื้อหาหรือเรื่องราวที่จะนำมาวิเคราะห์นั้น ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ด้วย เช่น ฝึกให้นักเรียนแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น ก็ควรนำมาจากข่าวหรือบทความในหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

แนวการจัดการเรียนการสอน อาจใช้วิธีการดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านข้อความสั้นๆ แล้ววิเคราะห์คำที่ผู้เขียนเลือกใช้ว่าคำใดใช้คำผิดความหมาย คำใดใช้ผิดหน้าที่ คำใดใช้ไม่เหมาะสม หรือไม่ชัดเจน พร้อมทั้งให้ตัวอย่างแนวแก้ไข

2. ให้นักเรียนอ่านเรื่องราวสั้นๆ แล้ววิเคราะห์ประโยคที่ผู้เขียนใช้ว่า มีความถูกต้องชัดเจนหรือไม่ ผิดจากแบบแผนของภาษาอย่างไร เป็นประโยคที่ต้องสมบูรณ์หรือไม่ การเรียงลำดับความในประโยคถูกต้องหรือไม่ ใช้ประโยคกะทัดรัดหรือไม่ ใช้คำฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นหรือไม่ นักเรียนมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงอย่างไร ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องราวสั้นๆ แล้ววิเคราะห์ทีละเรื่องก็ได้ เช่น เรื่องที่ 1 วิเคราะห์ความถูกต้องชัดเจนของการใช้ประโยค เรื่องที่ 2 วิเคราะห์การเรียงลำดับความในประโยค ฯลฯ สิ่งสำคัญคือ ข้อความที่เลือกมาต้องมีเนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของครูที่ตั้งไว้

3. ให้นักเรียนอ่านบทความสั้นๆ แล้ววิเคราะห์ทัศนคติของผู้แต่งว่าเป็นความคิดที่มีเหตุผลน่าเชื่อถือ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง หรือแสดงทัศนคติเชิงเพ้อฝัน

2.9 แนวการวัดและการประเมินผลการอ่านเชิงวิเคราะห์

แนวการวัดและประเมินผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ อาจใช้วิธีการดังนี้ (กรมวิชาการ, 2544)

1. พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมในการวิเคราะห์คำ วลี หรือประโยค นอกจากนั้นควรวัดผล ด้าน เหตุผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน ตลอดจนประเมินผลจากความตั้งใจ สนใจ และผลงานที่ได้มอบหมาย

2. ให้นักเรียนเลือกอ่านบทร้อยกรองที่นักเรียนชอบ แล้วสรุปความเป็นร้อยแก้ว โดยใช้สำนวนภาษาที่ เข้าใจง่าย

3. ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง..... แล้ววิเคราะห์วิจารณ์บทที่อ่านในด้านรูปแบบฉันทลักษณ์ ความคิดและเนื้อหาสาระในบทร้อยกรอง กลวิธีในการแต่งของบทร้อยกรอง และสิ่งที่ผู้เขียนฝากไว้ใน บทร้อยกรอง

4. ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง..... แล้ววิเคราะห์ว่าเนื้อหาของบทร้อยกรองให้อารมณ์ ความรู้สึก สอดคล้องกับเนื้อหาของบทร้อยกรองหรือไม่ อย่างไร นักเรียนมีความซาบซึ้งประทับใจกับบทร้อย กรองที่อ่านหรือไม่ ต่อจากนั้นจึงพิจารณาความสามารถและผลการทำงานด้วยการวัดผลความถูกต้องของการ ใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา การสรุปความ การวิเคราะห์วิจารณ์บทร้อยกรอง และความตั้งใจในการทำกิจกรรม

5. ให้นักเรียนอ่านข้อความ แล้วสรุปความให้ถูกต้องชัดเจนตามแบบที่กำหนดให้

6. ให้นักเรียนอ่านเรื่องและสรุปความจากเรื่อง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์

7. ให้นักเรียนอ่านข่าวหรือบทความจากหนังสือพิมพ์ แล้วขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและ ข้อความที่เป็นข้อคิดเห็นของผู้เขียนด้วยสีหรือสัญลักษณ์ที่แตกต่างกัน

8. ให้นักเรียนตัดข่าวจากหนังสือพิมพ์ แล้ววิเคราะห์ว่าข่าวนั้นมีการนำเสนอเฉพาะข้อเท็จจริง หรือมี ความคิดเห็นของผู้เขียนแทรกอยู่ด้วย พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบว่า ความคิดเห็นของผู้เขียนน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด

9. ให้นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ต่างๆ ในแง่การใช้สำนวนภาษา การ สื่อความหมาย และความสอดคล้องกับเนื้อหาของข่าวนั้นๆ

10. ให้นักเรียนตัดข้อความโฆษณาจากสิ่งพิมพ์ต่างๆ แล้วแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ใน ด้านความน่าเชื่อถือ การใช้สำนวนภาษา ความน่าสนใจของการนำเสนอ

11. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง..... แล้วตีความเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เขียน แล้ว สรุปความคิดเห็นของผู้เขียน พร้อมทั้งเสนอแนวความคิดของผู้เรียนที่มีต่อหนังสือเล่มนั้น

12. ให้นักเรียนเลือกวิเคราะห์วิจารณ์บทความ 1 เรื่อง ในเรื่องรูปแบบการนำเสนอ กลวิธีการแต่ง เนื้อหา และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา

13. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง..... แล้วประเมินค่าของเรื่องที่อ่านทั้งจุดดีและจุดด้อย โดยใช้เหตุผลประกอบ ทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบ และคุณค่าทางวรรณคดีและสังคม

ส่วนการวัดและประเมินผลในกิจกรรมต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว มีเกณฑ์การวัดผลดังนี้

1. ความสามารถในการแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง
2. ความถูกต้องชัดเจนในการวิเคราะห์วิจารณ์การพาดหัวข่าว
3. การใช้สำนวนภาษาในการนำเสนอ
4. การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ที่ถูกต้องชัดเจน
5. เหตุผลที่ใช้ประกอบการประเมินคุณค่าของหนังสือที่อ่าน

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการอ่านแบบ PQRS

กระบวนการอ่านแบบ PQRS เป็นกระบวนการอ่านที่ สปาเช่ และเบิร์ก (Spache and Berg, 1966 อ้างถึงใน ศรีรัตนรัตน์ กันทะวัง, 2548) ได้แนวความคิดใหม่ขึ้นจากการศึกษาวิธีการสอนอ่าน 2 แบบ คือ SQ3R ของโรบินสัน (Robinson, 1961) และ OK4R ของพอก (Pake, 1962) เป็นการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค 5 ขั้น ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. Preview คือ การฝึกให้ผู้อ่านอ่านชื่อเรื่อง (Title) หัวเรื่อง (Heading) และหัวข้อย่อย (Sub-heading) แล้วอ่านประโยคแรกและประโยคสุดท้ายของเรื่อง
2. Question คือ การตั้งคำถามตนเอง
3. Read คือ การลงมืออ่าน
4. Summarize คือ การสรุปเรื่องที่อ่านด้วยวิธีต่างๆ
5. Test คือ การทดสอบหลังการอ่าน

3.1 ขั้นตอน Preview การอ่านสำรวจ

เอมอร์ เนียมน้อย (2551) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านขั้นสำรวจ เป็นการสำรวจหนังสือ ดูชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ คำนำ เพื่อดูจุดมุ่งหมาย และแนวคิดของผู้แต่ง สำรวจสารบัญ ดัชนี อภิธานศัพท์ ภาคผนวก บทสรุปแบบฝึกหัด เพื่อตรวจสอบสาระที่ปรากฏอยู่ในหนังสือทุกๆ ที่ และอ่านสำรวจเนื้อเรื่องทั้งหมดอย่างรวดเร็ว

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า Preview คือ การฝึกให้ผู้อ่าน อ่านชื่อเรื่อง (title) หัวข้อเรื่อง (head) และหัวข้อย่อย (subheadings)

สมพร จารุณัฐ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า สำรวจก่อนอ่าน คือ ผู้อ่านทำความเข้าใจกับข้อความที่อ่านให้ทราบ ว่า ข้อความนั้นมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร มีโครงสร้างเนื้อหาและการเรียบเรียงอย่างไร ในการสำรวจก่อนอ่าน สามารถทำได้ดังนี้

- 1) อ่านชื่อเรื่องของข้อความ
- 2) อ่านบทนำของข้อความ (ถ้าบทนำยาวมากให้อ่านเฉพาะย่อหน้าแรก)
- 3) อ่านหัวข้อเรื่องที่พิมพ์ด้วยอักษรตัวหนาคำทุกข้อ และอ่านประโยคแรกของหัวข้อนั้น หรือว่าอ่านประโยคแรกของแต่ย่อหน้า

4) อ่านชื่อกำกับภาพ แผนที่ แผนภูมิ แผนภาพ และอ่านย่อหน้าสุดท้ายหรือสรุปย่อของข้อความ

5) อ่านคำถามท้ายข้อความ

เมื่อได้สำรวจข้อความตามที่กล่าวแล้ว เราก็พอจะรู้ๆ ทั่วๆ ไปว่า ข้อความนั้นกล่าวถึงเรื่องอะไรหรือมีเค้าโครงเนื้อหาอย่างไร

จากการศึกษาขั้นตอน Preview การอ่านสำรวจ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีมาใช้ คือ Preview หรือการอ่านสำรวจ เป็นการสำรวจบทอ่านว่ามีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร มีเนื้อหาและการเรียบเรียงอย่างไร เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับบทอ่าน เช่น การอ่านชื่อเรื่อง การอ่านหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อยตามลำดับ

3.2 ขั้นตอน Question การตั้งคำถาม

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า Q (Question) การตั้งคำถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการอ่าน ตั้งคำถามถามตนเองว่าสิ่งที่ต้องการจะทราบนั้นคืออะไร หรือต้องการอ่านเกี่ยวกับอะไร และตั้งคำถามในเนื้อเรื่องที่อ่านตามลำดับในหัวข้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า ส่วนคำถามที่มีอยู่ในตอนท้ายบทแต่ละบทนั้น ผู้อ่านควรตอบคำถามเมื่ออ่านจบแล้วในขั้นต่อไป

เอมอร เนียมน้อย (2551) ได้กล่าวไว้ว่า Q (Question) ขั้นการตั้งคำถาม หลังจากการอ่านอย่างสำรวจเสร็จแล้วตั้งคำถาม ถามตนเองว่า สิ่งที่ต้องการทราบคืออะไร และตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านตามลำดับหัวข้อเรื่อง ในแต่ละย่อหน้า

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554) ได้กล่าวไว้ว่า Question - Q การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามในขณะที่อ่านจะช่วยให้เราตั้งใจและจดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน

การตั้งคำถาม เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น จึงมีความสนใจ มีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มมากขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านที่มีอยู่ คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน และครอบคลุมใจความของเรื่องนั้น คือ เป็นคำถามว่าใคร ทำอะไร ทำไม อย่างไร สิ่งใดตอนไหน เมื่อไร การตั้งคำถามจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน และสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง

จากการศึกษาขั้นตอน Question การตั้งคำถาม ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีมาใช้ คือ Question หรือการตั้งคำถาม เป็นการให้ผู้อ่านตั้งคำถามไว้ก่อน เพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายในการอ่านซึ่งผู้อ่านจะต้องพยายามหาคำตอบของคำถามเมื่ออ่านจบแล้วในขั้นต่อไป

3.3 ขั้นตอน Read การอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า อ่าน เพื่อตอบคำถามที่ตนอยากรู้ เป็นคำถามที่ผู้อ่านตั้งไว้ในใจและคิดว่าสำคัญซึ่งจะต้องอ่านอย่างละเอียด อ่านเพื่อจับใจความสำคัญและรายละเอียดต่างๆ ในแต่ละย่อหน้า ให้ความสนใจคำ วลี หรือประโยคที่พิมพ์ตัวเอนหรือตัวดำใหญ่และขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญนั้นไว้

เอมอร เนียมน้อย (2551) ได้กล่าวไว้ว่า Read (R) ขั้นอ่านอย่างรอบคอบ เป็นการอ่านอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า ขีดเส้นใต้เฉพาะส่วนที่สำคัญ ให้ความสนใจคำ วลี หรือ

ประโยคที่พิมพ์ตัวเอนหรือตัวหนา การอ่านในขั้นนี้อ่านเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ หากข้อความใดไม่เข้าใจให้บันทึกไว้เพื่อถามผู้สอน

สมพร จารุณัฐ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า อ่าน คือ ผู้อ่านอ่านข้อความไปที่ละหัวข้อหรือทีละตอน และขณะที่อ่านก็พยายามทำความเข้าใจและตอบคำถามที่ผู้อ่านตั้งไว้จากหัวข้อเรื่องตอนนั้น

จากการศึกษาขั้นตอน Read การอ่าน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีมาใช้ คือ Read หรือการอ่านเป็นการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ โดยผู้อ่านต้องอ่านข้อความไปที่ละหัวข้อซึ่งจะต้องอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ พยายามทำความเข้าใจและตอบคำถามที่ตั้งไว้

3.4 ขั้นตอน Summarize การสรุปความ

ไพโรธ เลิศพิริยกุลม (2543) ได้กล่าวไว้ว่า การสรุปความเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้อยู่ตลอดเวลาเมื่อมนุษย์ใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกัน ในการสื่อสารเมื่อมนุษย์รับข้อมูลข่าวสาร สมองก็จะประมวลเรื่องราวต่างๆ แล้วคิดวิธีการที่จะสื่อออกมา หากการใช้ภาษาสื่อสารออกมาโดยย่อ และมีขนาดสั้นก็จะเป็นการสรุปความ การสื่อสารสามารถสื่อออกมาโดยการสรุปทั้งที่เป็นการพูดและการเขียน ในด้านการเขียนอาจสรุปได้หลายลักษณะและหลายรูปแบบ ซึ่งแล้วแต่จุดมุ่งหมายในการเขียนและการนำไปใช้ประโยชน์ ดังนั้น การสรุปความจึงเป็นการย่อความขนาดสั้นๆ

ศรีสุตา จริยากุล และคณะ (2545) ได้กล่าวไว้ว่า การสรุปความ หมายถึง วิธีการย่ออย่างสั้นที่สุด คือ จะกล่าวแต่เพียงความคิดสำคัญที่สุดเท่านั้น และผู้สรุปความจะต้องเข้าใจและตีความเองว่า ผู้เขียนเขียนในทำนองใด เช่น ทำนองสั่งสอนแนะนำ เน้นเพื่อให้ปฏิบัติ ดำเนินการ กล่าวหา ปฏิเสธเด็ดขาด ยืนยัน หรือเสนอให้ผู้อ่านเลือก ฯลฯ ผู้สรุปความจะต้องใช้ถ้อยคำของตนเอง สรุปลักษณะของข้อความที่ตนอ่าน ให้ตรงกับความมุ่งหมายของเรื่องนั้นๆ

ประดับ จันทร์สุขศรี (2551) ได้กล่าวไว้ว่า การสรุปความ คือ การเก็บสาระสำคัญของเนื้อความทั้งหมด พิจารณาเฉพาะประเด็นหลักของเรื่อง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ ให้มีความตรงกับเนื้อเรื่องเดิมอย่างครบถ้วน

จากการศึกษาขั้นตอน Summarize การสรุปความ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีมาใช้ คือ Summarize หรือการสรุปความ เป็นการอ่านเก็บสาระสำคัญของเนื้อความทั้งหมด พิจารณาเฉพาะประเด็นหลักของเรื่อง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ ให้มีความตรงกับเนื้อเรื่องเดิมอย่างครบถ้วน ซึ่งผู้สรุปความจะต้องใช้ถ้อยคำของตนเอง สรุปลักษณะของข้อความที่ตนอ่าน ให้ตรงกับความมุ่งหมายของเรื่องนั้น

สุภาพ วาดเขียน และอรพินทร์ โภชนดา (2520) กล่าวว่า การทดสอบ หมายถึง การใช้เครื่องมือชนิดต่างๆ ในการทดสอบหรือหมายถึงขบวนการอันมีระบบที่ใช้วัดเปรียบเทียบพฤติกรรมบุคคล ตั้งแต่สองคน หรือมากกว่าขึ้นไป

ไพศาล หวังพานิช (2526) ได้ให้ความหมายการทดสอบไว้ว่า การทดสอบ หมายถึง การหาหรือกำหนดจำนวน ปริมาณ หรือคุณลักษณะของพฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคล โดยใช้ข้อสอบเป็นเครื่องมือหรือเป็นสิ่งเร้า

บุญชม ศรีสะอาด, นิภา ศรีไพโรจน์ และนุชชานา ทองทวี (2528) กล่าวถึงการทดสอบว่า การทดสอบ หมายถึง กระบวนการวัดผลอย่างหนึ่งที่กระทำอย่างมีระบบ เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคล ตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือเปรียบเทียบการกระทำของบุคคลกับมาตรฐานที่วางไว้ โดยใช้เครื่องมือเป็นสิ่งเร้าให้ผู้ตอบแสดงพฤติกรรมที่สังเกตได้ และวัดออกมาว่ามีจำนวน ปริมาณ หรือคุณภาพเท่าใด เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้หรือไม่

จากการศึกษาขั้นตอน Test การทดสอบ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีมาใช้ คือ Test หรือการทดสอบ เป็นกระบวนการวัดผลอย่างหนึ่งที่กระทำอย่างมีระบบเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยใช้เครื่องมือ เช่น ข้อสอบหรือคำถาม เป็นสิ่งเร้าให้ผู้ตอบแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่สังเกตได้ออกมา เพื่อนำไปสู่การประเมินค่า

4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

4.1 ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

กิตติพร ปัญญาภิญโญผล (2549) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึงการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบถึงการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานเอง เพื่อเข้าใจดีขึ้น หรือแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ซึ่งได้จากการรวบรวมการร่วมมือ การสะท้อนตนเองและการใช้วิจารณ์ญาณประกอบภายใต้กรอบจรรยาบรรณที่ยอมรับกัน

Lewin (1946 อ้างใน ยาใจ พงษ์บริบูรณ์, 2552) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือการวิจัยที่ใช้กระบวนการศึกษาในลักษณะกลุ่มรวมกันทำงานและตัดสินใจ อย่างมีพันธะต่อกันเพื่อมุ่งมั่นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และใช้การปฏิบัติการ 3 ขั้นตอน คือการวางแผน การปฏิบัติการ และการสะท้อนผลการปฏิบัติ

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2537 อ้างใน ญัฐสินี สัมฤทธิ์ผล, 2555) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือการวิจัยที่ใช้กระบวนการปฏิบัติอย่างมีระบบ โดยผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและวิเคราะห์วิจารณ์ผลการปฏิบัติ จากการใช้วงจร 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน การลงมือกระทำ การสังเกตและการสะท้อนการปฏิบัติ ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องกันไป ผลที่ได้นำไปปรับแผนเข้าสู่วงจรใหม่จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่แก้ไขปัญหาได้จริง หรือพัฒนาสภาพการณ์ของสิ่งที่ศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านที่มีต่อความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สามารถสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ การศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และตีความหมายอย่างมีระบบและยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือจำเป็นที่เกิดขึ้นในสถานการณ์เฉพาะ รวมไปถึงการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้น หรือแม้แต่ใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ของผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนการทำงานเป็นวงจรต่อเนื่อง 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) การปฏิบัติ (นำแผนไปปฏิบัติ) 3) การสังเกต (โดยมีการประเมินตนเอง) และ 4) การสะท้อนผลเชิงวิพากษ์จากตนเองและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งผลที่ได้จะนำไปปรับแผนเข้าสู่วงจรใหม่จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่แก้ไขปัญหาได้จริง หรือพัฒนาสภาพการณ์ของสิ่งที่ศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบจรรยาบรรณที่ได้รับการยอมรับ

4.2 ความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2537 อ้างใน ฌัญลีณี สัมฤทธิ์ผล, 2555) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ดังต่อไปนี้

ความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

- 1) ให้โอกาสครูในการสร้างองค์ความรู้ ทักษะการทำวิจัย การประยุกต์ใช้
- 2) เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงหรือสะท้อนผลการทำงาน
- 3) เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติโดยตรง เนื่องจากช่วยพัฒนาตนเองด้านอาชีพ
- 4) ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และเกิดจากการเปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการวิจัยในที่ทำงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อองค์กร เนื่องจากนำไปสู่การปรับปรุง การปฏิบัติและการแก้ปัญหา
- 5) เป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติในการวิจัย ทำให้กระบวนการวิจัยมีความเป็นประชาธิปไตย ทำให้เกิดการยอมรับในความรู้ของผู้ปฏิบัติ

4.3 กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2537 อ้างใน ฌัญลีณี สัมฤทธิ์ผล, 2555) กล่าวถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการมีข้อตกลงเบื้องต้น(Basic Assumption) ว่าเป็นการใช้กระบวนการวิทยาศาสตร์สืบค้นปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน ดังนั้นจะต้องมีการจัดระบบการสืบค้นหาความรู้อย่างมีเหตุผล การวิจัยจึงเน้นกระบวนการคิด และลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ที่ได้จากการคิดและการกระทำ ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้ลำดับขั้นตอนของจิตวิทยาของการเรียนรู้มากกว่าการใช้ลำดับความคิดเชิงจิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อบอกความเป็นเหตุเป็นผลกันซึ่งใช้กันเป็นส่วนมากในการวิจัยทั่วไป

กระบวนการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีขั้นตอนที่สำคัญๆ ในการดำเนินการ ดังนี้

- 1) การจำแนกหรือพิจารณาปัญหาที่ประสงค์จะศึกษา ผู้วิจัยที่ทำการวิจัยต้องศึกษารายละเอียดของปัญหาที่จะศึกษาอย่างชัดเจน ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนซึ่งจะทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการจะต้องมีทฤษฎีรองรับในเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหานั้น การวิเคราะห์สภาพปัญหา(The metric concern) ควรพิจารณาให้ครบทั้ง 2 องค์ประกอบ ดังนี้คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับครู นักเรียน เนื้อหาวิชา และสภาพแวดล้อม
- 2) เลือกปัญหาที่สำคัญควรแก่การศึกษาวิจัย เลือกโดยอาศัยทฤษฎีมาร่วมพิจารณาลักษณะของปัญหา แล้วสร้างวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตลอดจนอาจจะต้องสร้างสมมติฐานของการวิจัยในรูปแบบข้อความที่ต้องการที่จะประเมินแสดงความสัมพันธ์ของปัญหากับหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น
- 3) เลือกเครื่องมือดำเนินการวิจัยที่จะช่วยให้ได้คำตอบของปัญหาตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เครื่องมือที่ใช้มี 2 ลักษณะ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติการตามวิธีการ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติ เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น
- 4) บันทึกเหตุการณ์อย่างละเอียดในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย ทั้งส่วนที่เป็นความก้าวหน้าและส่วนที่เป็นอุปสรรคตามวงจรการปฏิบัติ คือ ในขั้นตอนของการวางแผนงานการปฏิบัติการ การสังเกตและการสะท้อนการปฏิบัติ เก็บสะสมข้อบันทึกไว้เพื่อใช้ในการปรับปรุงวงจรปฏิบัติต่อไป และเพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์หาคำตอบของสมมติฐาน

5) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้านต่างๆ ของข้อมูลที่รวบรวมไว้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การตรวจสอบรายละเอียดของข้อมูล เพื่อให้แน่ใจถึงความถูกต้อง แสดงรายละเอียดอธิบายสถานการณ์ จัดหมวดหมู่และแยกประเภทของข้อมูลตามเกณฑ์ที่เหมาะสม(เปรียบเทียบข้อแตกต่างและคล้ายคลึงของข้อมูล)

6) ตรวจสอบข้อมูลที่กลุ่มผู้วิจัยได้พิจารณาไว้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อสรุปหาคำตอบที่เป็นสาเหตุและวิธีแก้ปัญหาที่ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยสรุปประมวลหลักการ (Principle) รูปแบบ (Model) ของการปฏิบัติหรือข้อเสนอเชิงทฤษฎี (Proposition) หรือทฤษฎี (Theory) ทั้งนี้ต้องอาศัยหลักตรรกวิทยาโดยวิธีอุปนัย (Inductive) และความรู้เชิงทฤษฎีของผู้วิจัย

4.4 ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2537 อ้างใน ณัฐสินี สัมฤทธิ์ผล, 2555) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Planning) เริ่มด้วยการสำรวจสถานการณ์ของปัญหาว่ามีอย่างไร ปัญหาที่ต้องแก้ไขคืออะไร ปัญหาเกี่ยวข้องกับใครบ้าง วิธีการแก้ไขจะเป็นรูปแบบใดบ้าง ซึ่งมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ในขั้นนี้จะทำให้มองเห็นสภาพปัญหาที่ชัดเจนขึ้น

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Action) เป็นการนำแนวคิดที่กำหนดเป็นกิจกรรมขั้นวางแผนมาลงมือปฏิบัติ มีการใช้การวิเคราะห์วิจารณ์ประกอบไปด้วย โดยรับฟังจากผู้ร่วมวิจัยหรือผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ จากการปฏิบัติจะเป็นข้อมูลย้อนกลับว่า แผนการปฏิบัติที่วางไว้อย่างสมเหตุสมผลนั้น ปฏิบัติได้จริงมากน้อยเพียงใดและอาจมีอุปสรรคอื่นๆ มาเกี่ยวข้องโดยไม่คาดคิด ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observing) เป็นการสังเกตผลที่เกิดขึ้นขณะที่ทำการวิจัยดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนที่วางไว้ อาจจะทำไปอย่างราบรื่นหรือมีปัญหาและมีอุปสรรคเกิดขึ้น ทั้งที่ตั้งใจและไม่อยากให้เกิดขึ้น ในขณะนี้มี การสังเกตไปพร้อมกับการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูล ซึ่งวิธีการในการรวบรวมข้อมูลในขั้นนี้ ได้แก่

1) การจดบันทึก (Field Note) ครูหรือผู้วิจัยจดบันทึกการบรรยายสภาพการณ์เชิงรูปธรรมตามสภาพที่เห็นโดยไม่ใช้ข้อคิดเห็นส่วนตัว หรือแปลความ การบันทึกโดยวิธีนี้ครูจะเห็นพฤติกรรมที่เกิดตามสภาพที่แท้จริง

2) การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) เป็นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น คู่มือครู สมุดเตรียมการสอบ สมุดจดงาน และสมุดทำแบบฝึกหัดของนักเรียน บันทึกผลการเรียน รายงานประจำปีของโรงเรียน เอกสารแสดงกฎระเบียบหรือนโยบายของโรงเรียน เป็นต้น

3) การบันทึกถึงพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม (Ecological Behavioral Description) เป็นการจดบันทึกที่พยายามให้ความเข้าใจลำดับขั้นตอนของพฤติกรรมในชั้นเรียนที่กำลังเป็นอยู่ และมีสิ่งที่เกิดขึ้นบ้าง เช่น ขณะที่ครูบรรยายในชั้นเรียนกำลังเครียด มีนักเรียน 2-3 คน ส่งเสียงหัวเราะออกมา

4) การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นการใช้แบบสอบถามศึกษาข้อมูลเชิงความคิด

เป็นแบบปลายเปิดหรือใช้แบบปลายเปิดมีตัวเลือกให้ตอบ จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นรายละเอียดครบถ้วน เพียงพอ ผู้วิจัยต้องกำหนดหัวข้อของเรื่องที่จะถามให้รัดกุมและครอบคลุม

5) การสัมภาษณ์ (Interview) เทคนิคการสัมภาษณ์ทำให้คำถามยืดหยุ่นกว่าการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งสามารถดำเนินการได้ 3 ลักษณะ คือ

5.1) แบบไม่ได้วางแผน (Unplanned) คือการสนทนาไม่เป็นทางการระหว่างครูกับครู หรือครูกับนักเรียน

5.2) แบบสอบไม่มีโครงสร้าง (Planned Unstructured) เป็นโอกาสให้ครูสนทนาเลือกหัวข้อที่สนใจจะพูด ผู้สัมภาษณ์จะใช้คำถามอื่นๆ ประกอบเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนเข้าประเด็น

5.3) แบบโครงสร้าง (Structured) คือการสัมภาษณ์ที่เป็นไปตามชุดคำถามที่เตรียมการเอาไว้

6) การใช้สังคมมิติ (Sociometric Methods) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสังคมในกลุ่มนักเรียนโดยใช้คำถามว่า เขาชอบที่จะทำงานหรือไม่ ทำงานกับใคร เขาชอบที่จะสังสรรค์หรือไม่กับใคร แล้วนำชื่อที่ระบุไว้มา โดยสัมพันธ์ว่าใครเป็นที่นิยมของกลุ่ม หรือใครที่ถูกเพิกเฉย

7) การใช้เอกสารจากแฟ้มรายงาน (Portfolio) เช่น รายงานการประชุมของโรงเรียนของหมวดวิชาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ดำเนินการวิจัยอยู่ บทความทางการศึกษาของหนังสือพิมพ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

8) การใช้เครื่องบันทึกเสียง (Tape Recording) เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างละเอียดลึกซึ้งในการเรียนการสอนเป็นกลุ่มหรือในการสนทนาตัวต่อตัว

9) การใช้แบบทดสอบ (Test) ใช้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวัดจุดเด่นจุดด้อย ในเนื้อหาวิชาของผู้เรียน เป็นต้น เป็นการรวบรวมข้อมูลทางด้านความสามารถทางสมองของผู้เรียน

10) การใช้แบบตรวจสอบปฏิสัมพันธ์และแบบสำรวจรายการ (Interaction Scheduler and Checklists) เพื่อความสะดวกและเชื่อถือได้ในการสังเกตพฤติกรรมระหว่างครูและนักเรียน ผู้วิจัยอาจสร้างบรรยากาศแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนแล้ว ใช้ประกอบโดยสังเกต โดยการตรวจสอบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในรายการที่มีอยู่ เช่น การใช้คำถามของครู แล้วครูตรวจสอบโอกาสในการตอบคำถามของนักเรียน เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflecting) ขั้นสุดท้ายของวงจรการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือการประเมินหรือตรวจสอบกระบวนการ ปัญหาหรือสิ่งที่จำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการ ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง จะต้องตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่มุมต่างๆ สัมพันธ์กับสภาพสังคมและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและของระบบการศึกษาที่ประกอบกันอยู่โดยผ่านการอภิปรายปัญหา การประเมินโดยกลุ่มจะทำให้ได้แนวทางของการพัฒนาขั้นตอนการดำเนินงานและพื้นฐานข้อมูลที่น่าไปสู่การปรับปรุงและการวางแผนต่อไป

หลักการสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ต้องตระหนักอยู่เสมอ คือกลุ่มของบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีความสำคัญต่อการดำเนินงานการวิจัย คือ การวิจัยชนิดนี้ไม่ควรดำเนินการตามลำพัง และควรใช้วงจรของกระบวนการวิจัยซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนการปฏิบัติ เพื่อนำมา

ปรับปรุงแผนงาน และดำเนินกิจกรรมที่ปรับปรุงใหม่ ซึ่งจะเป็นไปในลักษณะของบันไดเวียน(Spiral) กระทำซ้ำตามวงจร จนกว่าจะได้ผลปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายหรือได้ผลที่พัฒนาขึ้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อภิรักษ์ อรกุล (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและวิธีสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 47 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนบ้านนาสะแบง อำเภอสรีวิไล จังหวัดหนองคาย กำหนดเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 24 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 23 คน โดยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการสอนวิชาภาษาไทยและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมีประสิทธิผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จุฑารัตน์ ปัญญา (2550) ได้ศึกษาผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่เหียะ ตำบลแม่แว่น อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ที่เรียนโดยการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ส่งเสริมการอ่าน พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ส่งเสริมการอ่าน มีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนดีขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนนักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.37) มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับปรับปรุง หลังเรียนนักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.62) มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับดีมาก

จุฬาลักษณ์ ดอกเข็ม (2550) ได้ทำวิจัยเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์และทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังยาวสามัคคี อำเภอโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น ด้วยรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ (เทคนิค STAD) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการร่วมมือกันเรียนรู้จำนวน 10 แผน แบบทดสอบย่อย ใช้วัดความก้าวหน้าเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มหลังจากเรียนจบ และแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์และทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ (เทคนิค STAD) พบว่า จำนวนนักเรียนร้อยละ 88 มีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และจำนวนนักเรียนร้อยละ 83.10 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

รัชนิวรรณ ศรีนรศุตร และคณะ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ PQRS พบว่า

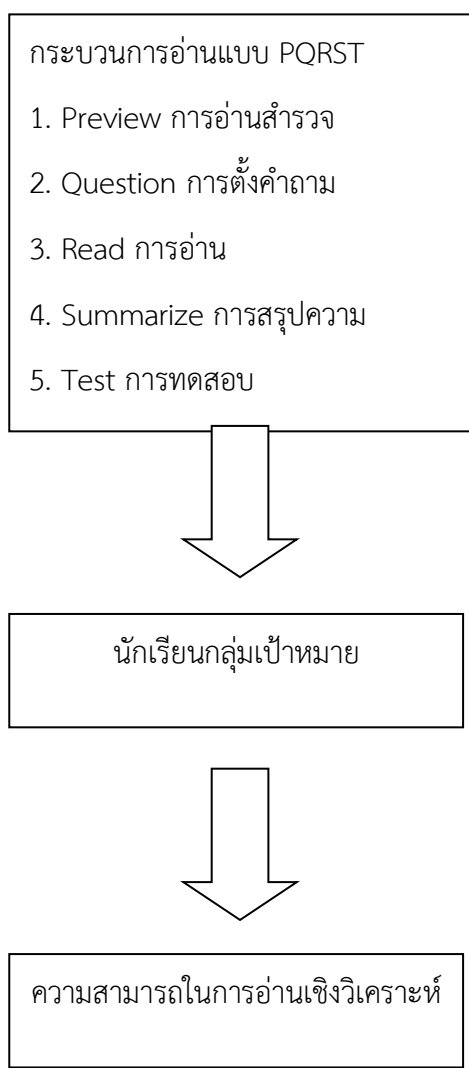
1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ PQRS หลังการทดลองและก่อนการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) เจตคติที่มีต่อการเรียนโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ PQRST หลังการทดลองและก่อนการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิภาฤดี วิภาวิน และคณะ (2555) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้วิธีสอนแบบ PANORAMA ร่วมกับเทคนิค KWLH Plus กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้วิธีสอนแบบ PANORAMA ร่วมกับเทคนิค KWLH Plus มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ PANORAMA ร่วมกับเทคนิค KWLH Plus มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ PANORAMA ร่วมกับเทคนิค KWLH Plus มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาศักยภาพความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST มีกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
8. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่นที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 45 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามลักษณะการใช้ ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST จำนวน 3 แผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ครั้งที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ครั้งที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ครั้งที่ 3

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อประเมินผลการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Scoring Rubric

3. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

3.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST มีขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2) ศึกษากระบวนการอ่านแบบ PQRST

3) วิเคราะห์ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST รายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

7) ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญให้มีความเหมาะสม

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST ที่ผ่านการแนะนำและตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจนถูกต้องสมบูรณ์แล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

3.2 การคัดเลือกบทอ่าน มีขั้นตอนการคัดเลือก ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 2) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคัดเลือกบทอ่าน
- 3) เลือกบทอ่านจากสื่ออินเทอร์เน็ต
- 4) นำบทอ่านที่คัดเลือกแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5) ปรับปรุงแก้ไขบทอ่านตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

6) นำบทอ่านที่ถูกต้องและสมบูรณ์แล้วไปใช้ดำเนินการต่อไป

3.3 การสร้างแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 2) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ
- 3) จัดทำแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์รายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
- 4) นำแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

5) นำแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญให้มีความเหมาะสม

6) นำแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ถูกต้องสมบูรณ์แล้วไปใช้ในการประเมินผลความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Classroom Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำหลักการแนวคิดของยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2537 อ้างใน ญัฐสินี สัมฤทธิ์ผล, 2555) มาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยมีลำดับขั้นตอนตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ PAOR ซึ่งดำเนินการตามวงจร ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Planning)

- 1) สสำรวจและวิเคราะห์สถานการณ์ของปัญหาเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 2) ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา
- 3) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRS และแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้
- 4) นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างไปปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รวมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม เพื่อปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Action)

ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน ไปใช้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย กำหนดเป็นวงจรปฏิบัติการ 3 วงจร ดังต่อไปนี้

วงจรปฏิบัติการที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

วงจรปฏิบัติการที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

วงจรปฏิบัติการที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observing)

เป็นการสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นบันทึกข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflecting)

สะท้อนผลการปฏิบัติด้วยการนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในวงจรปฏิบัติการต่อไป และนำผลที่ได้จากการปฏิบัติทั้งหมดมาสรุปผลการวิจัย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRS โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) สร้างเครื่องมือในการวิจัยและหาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRS และแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 2) ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRS ที่กำหนดไว้ 3 วงจร แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

วงจรที่ / บทอ่าน	แผนการจัดการ การเรียนรู้	เรื่อง
วงจรที่ 1 / บทอ่านบทร้อยกรองโคลงนิราศนรินทร์1	1	การอ่านเชิงวิเคราะห์ ครั้งที่ 1
วงจรที่ 2 / บทอ่านบทร้อยกรองโคลงนิราศนรินทร์2	2	การอ่านเชิงวิเคราะห์ ครั้งที่ 2
วงจรที่ 3 / บทอ่านบทร้อยกรองโคลงนิราศนรินทร์3	3	การอ่านเชิงวิเคราะห์ ครั้งที่ 3

3) เก็บและรวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ ระหว่างดำเนินการจัดการเรียนรู้ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อใช้ในวงจรปฏิบัติการต่อไป

4) นำข้อมูลที่ได้ในแต่ละวงจรมาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ (%) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วสรุปผลการวิจัย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้จากการนำข้อมูลที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเปรียบเทียบในแต่ละวงจรเพื่อดูพัฒนาการทางด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

7.1 สถิติเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ค่าความสอดคล้อง (IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับแผนการเรียนรู้

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม

-1 เมื่อแน่ใจว่าองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความเหมาะสม

7.2 สถิติพื้นฐาน

1) ค่าเฉลี่ย (Mean) มีสูตรการคิดคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N = จำนวนนักเรียน

2) ค่าร้อยละ (Percentage) มีสูตรการคิดคำนวณ ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{คะแนนนักเรียนทั้งหมด} \times 100}{\text{คะแนนเต็ม}}$$

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรการคิดคำนวณ ดังนี้

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N = จำนวนนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ภูเก็ตวิทยาลัย ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRSST มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRSST ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยและอภิปรายผลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRSST
2. อภิปรายผล

1. ผลการวิจัย

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการอ่านแบบ PQRSST โดยมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ

1) Preview คือ การฝึกให้ผู้อ่านอ่านชื่อเรื่อง (Title) หัวเรื่อง (Heading) และหัวข้อย่อย (Sub-heading) แล้วอ่านประโยคแรกและประโยคสุดท้ายของเรื่อง
2) Question คือ การตั้งคำถามตนเอง
3) Read คือ การลงมืออ่าน
4) Summarize คือ การสรุปเรื่องที่อ่านด้วยวิธีต่างๆ
5) Test คือ การทดสอบหลังการอ่าน

ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนผลของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRSST ดังนี้

1.1 ผลการวิจัยในวงจรปฏิบัติการที่ 1

การจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ครั้งที่ 1

ผลของการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 คือ คะแนนที่ได้จากการตรวจงานนักเรียนตามเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Scoring Rubric ซึ่งมี 1 ผลงานคือ

1) ใบงาน แบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการทดสอบนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนด้วยกระบวนการ PQRS เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนผ่านการตอบคำถามในใบงาน

ผลการวิจัย แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวงจรที่ 1

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	คะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ
45	25	24.00	17.00	20.24	80.98

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวงจรที่ 1 พบว่า นักเรียนจำนวน 45 คน คะแนนเต็ม 25 คะแนนสูงสุด 24 คะแนน คะแนนต่ำสุด 17 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 20.24 คิดเป็นร้อยละ 80.98

1.2 ผลการวิจัยในวงจรปฏิบัติการที่ 2

การจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ครั้งที่ 2

ผลของการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 คือ คะแนนที่ได้จากการตรวจงานนักเรียนตามเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Scoring Rubric ซึ่งมี 1 ผลงานคือ

1) ใบงาน แบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการทดสอบนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนด้วยกระบวนการ PQRS เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนผ่านการตอบคำถามในใบงาน

ผลการวิจัย แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวงจรที่ 2

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	คะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ

45	25	25.00	17.00	21.02	84.09

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวงจรที่ 2 พบว่า นักเรียนจำนวน 45 คน คะแนนเต็ม 25 คะแนนสูงสุด 25 คะแนน คะแนนต่ำสุด 17 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 21.02 คิดเป็นร้อยละ 84.09

1.3 ผลการวิจัยในวงจรปฏิบัติการที่ 3

การจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 แผน การจัดการเรียนรู้ ได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ครั้งที่ 3

ผลของการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 คือ คะแนนที่ได้จากการตรวจงานนักเรียนตามเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Scoring Rubric ซึ่งมี 1 ผลงานคือ

1) ใบงาน แบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการทดสอบนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนรู้ด้วย กระบวนการ PQRS เป็น การสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนผ่านการตอบคำถามในใบงาน

ผลการวิจัย แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวงจรที่ 3

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	คะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ
45	25	25.00	18.00	22.36	89.42

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในวงจรที่ 3 พบว่า นักเรียนจำนวน 45 คน คะแนนเต็ม 25 คะแนนสูงสุด 25 คะแนน คะแนนต่ำสุด 18 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 22.36 คิดเป็นร้อยละ 89.42

1.4 การเปรียบเทียบผลการวิจัยจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 – 3

การจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 – 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน และเมื่อนำใบงาน แบบทดสอบ ของนักเรียนมาตรวจตามเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Scoring Rubric จะสามารถนำคะแนนของนักเรียนมาเปรียบเทียบ แสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนของนักเรียนจากวงจรถูกปฏิบัติครั้งที่ 1 - 3

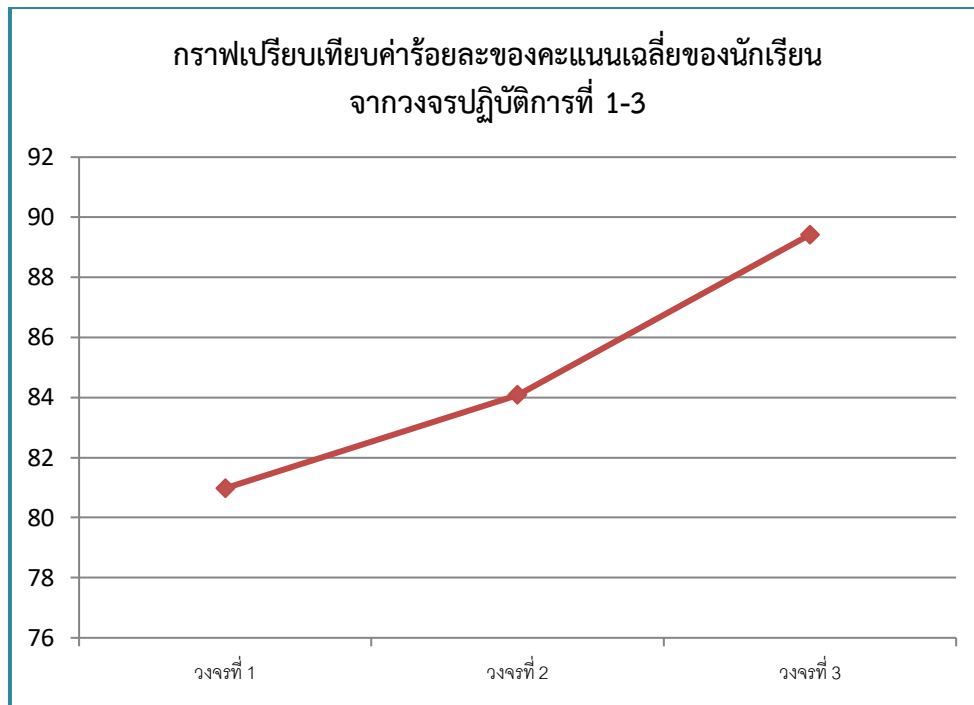
นักเรียน คนที่	ผลคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์			ผลต่าง ของคะแนน
	วงจรถูกปฏิบัติที่ 1	วงจรถูกปฏิบัติที่ 2	วงจรถูกปฏิบัติที่ 3	
1	20	21	22	+2
2	20	20	21	+1
3	22	22	24	+2
4	20	19	21	+1
5	21	23	23	+2
6	24	24	25	+1
7	22	25	25	+3
8	20	22	23	+3
9	18	17	19	+1
10	20	21	22	+2
11	18	17	18	0
12	19	22	22	+3
13	23	23	24	+1
14	18	20	21	+3
15	20	22	21	+1
16	18	18	20	+2
17	21	20	23	+2

18	20	22	24	+4
19	20	20	21	+1
20	17	19	21	+4
21	22	23	23	+1
22	19	20	21	+2
23	22	22	25	+3
24	20	21	22	+2
25	20	21	23	+3
26	18	19	21	+3

นักเรียน คนที่	ผลคะแนนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์			ผลต่าง ของคะแนน
	วงจรถี 1	วงจรถี 2	วงจรถี 3	
27	19	20	22	+3
28	21	21	23	+2
29	23	23	25	+2
30	21	21	22	+1
31	19	20	21	+2
32	22	22	25	+3
33	21	21	23	+2
34	19	18	21	+2
35	19	20	21	+2
36	20	22	23	+3

37	22	23	24	+2
38	21	21	23	+2
39	20	20	21	+1
40	18	20	20	+2
41	19	21	21	+2
42	22	23	24	+2
43	21	23	25	+4
44	19	21	22	+3
45	23	23	25	+2
ค่าเฉลี่ย	20.24	21.02	22.36	+2.11
คิดเป็นร้อยละ	80.98	84.09	89.42	8.44
S.D	1.63	1.76	1.73	

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า นักเรียนมีพัฒนาการในด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ดีขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยในวงจรปฏิบัติการที่ 1 20.24 คิดเป็นร้อยละ 80.96 วงจรปฏิบัติการที่ 2 21.02 คิดเป็นร้อยละ 84.08 วงจรปฏิบัติการที่ 3 22.36 คิดเป็นร้อยละ 89.42 และมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนในวงจรปฏิบัติการที่ 1 - 3 เท่ากับ +2.11 คิดเป็นร้อยละ 8.44

ภาพที่ 1 ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 – 3

จากกราฟเปรียบเทียบร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 – 3 พบว่า
นักเรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ดีขึ้นตามลำดับ

2. อภิปรายผล

การศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Classroom Action Research) สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 จากการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ภูเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST ผลปรากฏว่านักเรียนมีพัฒนาการในความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์มากขึ้นตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนในวงจรปฏิบัติการที่ 1 – 3 คือ +2.11 คิดเป็นร้อยละ 8.44 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขั้นตอนต่างๆของกระบวนการอ่านแบบ PQRST เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กันซึ่งขั้นตอนต่างๆนั้นนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน

2.2 ผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามวัฏกรรมกระบวนการอ่านแบบ PQRST ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการในความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์มากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอน Preview การอ่านสำรวจ ปรากฏว่านักเรียนสามารถบอกลักษณะของบทอ่านได้อย่างถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้ทราบถึงภาพรวมของเนื้อหาในบทอ่านซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพร จารุณัฐ (2553) ที่กล่าวไว้ว่าสำรวจก่อนอ่าน คือ ผู้อ่านทำความเข้าใจกับข้อความที่อ่านให้ทราบว่า ข้อความนั้นมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร

ขั้นตอน Preview การอ่านสำรวจ มีผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน โดยการอ่านสำรวจเป็นขั้นตอนที่ทำให้นักเรียนทราบถึงภาพรวมของบทอ่านและช่วยสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนอยากอ่านมากขึ้น โดยเริ่มจากเมื่อนักเรียนได้รับบทอ่านแล้วสำรวจ นักเรียนจะอยากรู้เรื่องราว อยากติดตามอ่านบทอ่านต่อไป ส่งผลให้นักเรียนมีความตั้งใจในการอ่านบทอ่านและจะอ่านบทอ่านได้อย่างเข้าใจยิ่งขึ้นในขั้นต่อไป

2) ขั้นตอน Question การตั้งคำถาม ปรากฏว่า นักเรียนสามารถตั้งคำถามได้ถูกต้องสอดคล้องกับหัวข้อต่างๆบทอ่าน คำถามของนักเรียนแสดงออกถึงความสงสัยที่มีต่อบทอ่านในประเด็นต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดของสุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การตั้งคำถาม เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น จึงมีความสนใจมีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของเอมอร์ เนียมน้อย (2551) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ขั้นตอนตั้งคำถามหลังจากการอ่านอย่างสำรวจเสร็จแล้ว ให้ถามตนเองว่าสิ่งที่ต้องการทราบคืออะไร และตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านตามลำดับหัวข้อเรื่องในแต่ละย่อหน้า

ขั้นตอน Question การตั้งคำถาม มีผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน โดยการตั้งคำถามช่วยให้นักเรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายมากขึ้น โดยในการตั้งคำถามนี้ผู้วิจัยจะต้องมีการให้

กรอบในการตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การอ่านเพื่อวิเคราะห์ได้ และนอกจากนี้ยังเป็นการสะท้อนถึงความเข้าใจในการอ่านสำรวจ หากนักเรียนอ่านสำรวจแล้วเข้าใจก็จะสามารถตั้งคำถามได้สอดคล้องกับหัวข้อที่นักเรียนอ่านสำรวจไปแล้ว

3) ขั้นตอน Read การอ่าน ปรากฏว่านักเรียนอ่านบทอ่านด้วยความตั้งใจและสามารถตอบคำถามที่ตนเองตั้งคำถามไว้ก่อนการอ่านบทอ่านโดยใช้ข้อมูลหลังจากอ่านบทอ่านได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ สมพร จารุณัฐ (2553) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ขั้นตอนการอ่าน ผู้อ่านอ่านข้อความไปที่ละหัวข้อหรือทีละตอน และขณะที่อ่านก็พยายามทำความเข้าใจกับคำถามที่ผู้อ่านตั้งไว้จากหัวข้อเรื่องตอนนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การอ่าน เป็นการตอบคำถามที่ตนเองอยากรู้ เป็นคำถามที่ผู้อ่านตั้งไว้ในใจและคิดว่าสำคัญซึ่งจะต้องอ่านอย่างละเอียด

ขั้นตอน Read การอ่าน มีผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน โดยการอ่านเป็นขั้นตอนสำคัญซึ่งนักเรียนจะอ่านบทอ่านแล้วเข้าใจหรือไม่ส่วนหนึ่งอยู่กับขั้นนี้ การอ่านที่ดีนั้นนักเรียนจะต้องอ่านบทอ่านแล้วสามารถตอบคำถามที่ตนเองตั้งคำถามไว้ได้ ขั้นตอนนี้จึงเป็นเสมือนการประเมินความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ขั้นตอนหนึ่ง เพราะหากนักเรียนสามารถอ่านบทอ่านเข้าใจแล้ว นักเรียนจะสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องและนำข้อมูลจากการอ่านไปใช้ในการตอบคำถาม

4) ขั้นตอน Summarize การสรุปความ ปรากฏว่านักเรียนเขียนสรุปความได้ถูกต้องและครบถ้วนและครอบคลุมทุกหัวข้อ เรียบเรียงถ้อยคำได้สละสลวย สอดคล้องกับแนวคิดของประดับ จันทร์สุขศรี (2551) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การสรุปความ คือ การเก็บสาระสำคัญของเนื้อความทั้งหมด พิจารณาเฉพาะประเด็นหลักของเรื่อง แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ ให้มีเนื้อความตรงกับเนื้อเรื่องเดิมอย่างครบถ้วน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ไพโรธ เลิศพิริยกุลมล (2543) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ประเด็นสำคัญของการสรุปความคือ การค้นหาความคิดหลัก หรือประเด็นสำคัญของเรื่องมากล่าวย้ำให้เด่นชัด โดยใช้ประโยคที่สั้น และเรียบเรียงถ้อยคำให้อ่านเข้าใจง่าย

ขั้นตอน Summarize การสรุปความ มีผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน โดยการเขียนสรุปความจากการอ่านบทอ่าน เป็นการสะท้อนความเข้าใจของนักเรียนจากการอ่านบทอ่าน ซึ่งหากนักเรียนอ่านบทอ่านแล้วเข้าใจนักเรียนจะสามารถสะท้อนความเข้าใจของตนเองโดยการเขียนสรุปความได้โดยมีรายละเอียดของบทความครบถ้วนครอบคลุมหัวข้อ และมีการลำดับความเนื้อหาต่อเนื่องสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ยังสามารถใช้ภาษาในการเขียนได้สละสลวย เขียนสะกดคำถูกต้อง รวมทั้งแสดงออกถึงความตั้งใจในการสรุปความจากลายมือ และความสะอาดในการเขียน

5) ขั้นตอน Test การทดสอบ ปรากฏว่านักเรียนทำแบบทดสอบได้ดี โดยมากจะสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์และตอบคำถามในแบบทดสอบได้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด, นิภา ศรีไพโรจน์ และนุชชานา ทองทวี (2528) ที่กล่าวถึงการทดสอบว่า การทดสอบหมายถึง กระบวนการวัดผลอย่างหนึ่งที่กระทำอย่างมีระบบ เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคล

ตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือเปรียบเทียบการกระทำของบุคคลกับมาตรฐานที่วางไว้ โดยใช้เครื่องมือเป็นสิ่งเร้าให้ผู้ตอบแสดงพฤติกรรมที่สังเกตได้ และวัดออกมาว่ามีจำนวน ปริมาณ หรือคุณภาพเท่าใด เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้หรือไม่

ขั้นตอน Test การทดสอบ มีผลต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน โดยการทดสอบจะเป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการ เป็นการสะท้อนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนที่ผ่านขั้นตอนต่างๆมาแล้ว โดยในการทดสอบจะเป็นการเขียนตอบคำถามในแบบทดสอบ เพื่อเป็นการย้ำความเข้าใจในบทอ่านและสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST มีวัตถุประสงค์ เพื่อเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม ที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่นที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 45 คน รูปแบบการศึกษาใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Classroom Action Research) ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามี 2 ประเภท คือ 1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST จำนวน ๓ แผนโดยมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ (1) Preview คือ การฝึกให้ผู้ผู้อ่านอ่านชื่อเรื่อง (Title) หัวเรื่อง (Heading) และหัวข้อย่อย (Sub-heading) แล้วอ่านประโยคแรกและประโยคสุดท้ายของเรื่อง (2) Question คือ การตั้งคำถามตนเอง (3) Read คือ การลงมืออ่าน (4) Summarize คือ การสรุปเรื่องที่อ่านด้วยวิธีต่างๆ (5) Test คือ การทดสอบหลังการอ่านและ 2) เครื่องมือในการศึกษาผลการเรียนรู้ ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Scoring Rubric

วิธีดำเนินการวิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้ขั้นก่อนการทดลอง ได้วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้สร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือและนำเครื่องมือที่หาประสิทธิภาพแล้ว มาทดลองปฏิบัติการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างปฏิบัติการทดลอง จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สรุปเป็นผลการเรียนรู้ของนักเรียน

สรุปผลวิจัยพบว่า กระบวนการอ่านแบบ PQRST มีผลให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ดีขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยในวงจรปฏิบัติการที่ 1 20.24 คิดเป็นร้อยละ 80.96 วงจรปฏิบัติการที่ 2 21.02 คิดเป็นร้อยละ 84.08 วงจรปฏิบัติการที่ 3 22.36 คิดเป็นร้อยละ 89.42 และมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนในวงจรปฏิบัติการที่ 1 – 3 เท่ากับ +2.11 คิดเป็นร้อยละ 8.44

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1) ควรมีการแจ้งผลการทำใบงานทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้นักเรียนทราบผลการทำงานของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

2) ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่าง

สม่ำเสมอ

3) ครูสามารถคัดเลือกบทอ่านที่นอกเหนือจากในบทเรียนด้วย โดยบทอ่านที่เลือกจะต้องเป็นเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน หรือให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกบทอ่านด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1) ควรมีการเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST และกลุ่มที่เรียนโดยใช้การเรียนการสอนแบบปกติ

2) ควรมีการศึกษการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRST ร่วมกับนวัตกรรมอื่น

ภาคผนวก

การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

ตารางที่ 7 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1					
1. สาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
1.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
3. สาระสำคัญ					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
4.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
5. สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
6.3 สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00

ตารางที่ 8 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2					
1. สาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
1.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
3. สาระสำคัญ					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
4.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
5. สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
6.3 สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00

ตารางที่ 9 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3					
1. สาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
1.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
3. สาระสำคัญ					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
4.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
5. สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00
6.3 สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00

ตารางที่ 10 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

ค่าดัชนีความสอดคล้อง	แผนการจัดการเรียนรู้		
	1	2	3
	1.00	1.00	1.00

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
ตัวอย่างผลงานนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง นิราศรินทร์คำโคลง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ครั้งที่ 1

ผู้สอน นางอรพินท์ จิตรัตน์พิพัฒน์

สอนวันที่..... เดือน พ.ศ.

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 2/2561

เวลา 50 นาที

1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

1. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท 1.1 (ม. 4-6/2)
2. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุกๆ ด้านอย่างมีเหตุผล ท 1.1 (ม. 4-6/3)
3. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านและประเมินค่าเพื่อนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท 1.1 (ม. 4-6/5)
4. มีมารยาทในการอ่าน ท. 1.1 (ม. 4-6/9)

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

1. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน ท. 2.1 (ม. 4-6/1)
3. มีมารยาทในการเขียน ท. 2.1 (ม. 4-6/8)

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

1. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น ท. 5.1 (ม. 4-6/1)
2. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ท. 5.1 (ม. 4-6/3)

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อวิเคราะห์ตีความเนื้อหา คือ การตีความเป็นสิ่งที่ผู้อ่านทำความเข้าใจความคิดของผู้เขียน พิจารณาวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ซึ่งบางครั้งผู้เขียนไม่ได้บอกความหมายหรือนัยของข้อความที่เขียนออกมาตรงๆ แต่ผู้อ่านต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจบริบทของเรื่องเป็นอย่างดี จึงจะตีความได้ถูกต้อง การทำความเข้าใจความคิดของผู้เขียนนั้น ไม่ว่าจะตีความถูกต้องหรือไม่เราจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ตาม

- กิจกรรมที่ 2 การตั้งคำถาม (Question)**
จุดประสงค์ 1. นักเรียนตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่านได้
สื่อ โคลงนิราศนรินทร์ 2 บท
วิธีการดำเนินกิจกรรม
1. นักเรียนตั้งคำถามจากโคลงนิราศนรินทร์ 2 บทที่ครูกำหนดให้ คนละ 1 คำถาม ไว้ในใจ
 2. นักเรียนเสนอคำถามของแต่ละคน โดยครูเป็นผู้บันทึกคำถามไว้ที่หน้ากระดาน
 3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปคำถามเป็นหมวดหมู่ โดยครูต้องช่วยให้ได้คำถามหลักๆคือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร

- กิจกรรมที่ 3 การอ่าน (Read)**
จุดประสงค์ 1. นักเรียนถอดความโคลงนิราศนรินทร์ได้
สื่อ โคลงนิราศนรินทร์ 2 บท
วิธีการดำเนินกิจกรรม
1. นักเรียนอ่านโคลงนิราศนรินทร์
 2. นักเรียนถอดความจากบทประพันธ์จาก โคลงนิราศนรินทร์ 2 บทที่ครูกำหนดให้ ภายในเวลาที่ครูกำหนดแล้วบันทึกลงในสมุด
 3. ครูสุ่มนักเรียนให้อ่านส่วนที่ถอดความให้เพื่อนๆฟังประมาณ 3 – 4 คน
 4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการถอดความบทประพันธ์

- กิจกรรมที่ 4 การสรุปความ (Summarize)**
จุดประสงค์ นักเรียนเขียนสรุปความจากการอ่านโคลงนิราศนรินทร์ ได้
สื่อ โคลงนิราศนรินทร์ 2 บท
วิธีดำเนินกิจกรรม
1. นักเรียนตอบคำถามจากกิจกรรมที่ 2 ที่นักเรียนได้ตั้งคำถามไว้
 2. นักเรียนทั้งห้องช่วยกันตอบคำถาม
 3. ครูบันทึกคำตอบลงบนกระดาน
 4. นักเรียนเขียนสรุปความ โดยเขียนบันทึกสรุปความเป็นภาษาของนักเรียนเอง

- กิจกรรมที่ 5 การทดสอบความรู้ (Test)**
จุดประสงค์ นักเรียนตอบคำถามจากแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้
สื่อ แบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์
วิธีการดำเนินกิจกรรม
1. ครูชี้แจงเรื่องการทำแบบทดสอบ
 2. นักเรียนรับแบบทดสอบ
 3. นักเรียนลงมือทำแบบทดสอบ
 4. นักเรียนนำแบบทดสอบส่งครู
 5. นักเรียนและครูสรุปความรู้ที่ได้รับร่วมกัน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. โคลงนิราศนรินทร์ 2 บทที่ครูกำหนด
2. แบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์

กระบวนการวัดและประเมินผล

รายการประเมิน/ชิ้นงาน	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด
1. บอกหลักการอ่านเพื่อวิเคราะห์ตีความเนื้อหา	สังเกตการตอบคำถาม	แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม
2. เขียนวิเคราะห์ตีความวรรณกรรม	ตรวจงาน	เกณฑ์การตรวจงาน
3. เห็นคุณค่าของอ่านวิเคราะห์	สังเกตการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น	แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่..... เรื่อง.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....เรื่อง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการพฤติกรรมที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียนให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	
1. นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียน				
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม				
3. นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์				
4. นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
5. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนด้วยความเต็มใจ				
6. นักเรียนซักถามครูเมื่อมีปัญหา				
7. นักเรียนแสดงความเต็มใจและพอใจที่จะอ่าน				
8. นักเรียนจดจ่ออยู่กับเรื่องที่อ่าน				
9. นักเรียนไม่พูดคุยขณะที่อ่าน				
10. นักเรียนมีความสุขในการเรียน				
รวมคะแนน				

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....

เกณฑ์การประเมินในการสังเกตพฤติกรรม

คะแนน 26 – 30	ระดับ	ดีมาก
คะแนน 20 – 25	ระดับ	ดี
คะแนน 11 – 19	ระดับ	พอใช้
คะแนน 0 – 10	ระดับ	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคิดเป็นร้อยละ

ร้อยละ 80 ขึ้นไป	ระดับ	ดีมาก
ร้อยละ 70 – 79	ระดับ	ดี
ร้อยละ 60 – 69	ระดับ	พอใช้
ร้อยละ 50 – 59	ระดับ	ควรปรับปรุง

มีเกณฑ์ให้คะแนนจากการสังเกตพฤติกรรม คือ

- ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการเป็นประจำ สม่าเสมอ
- ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการค่อนข้างจะสม่าเสมอ
- ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการค่อนข้างน้อย
- ให้คะแนน 0 คะแนน เมื่อนักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการ

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

สรุป ผ่าน ไม่ผ่าน

เกณฑ์การตรวจงาน (Scoring Rubric)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก ความสำคัญ	รวม
	3	2	1	0		
1. การระบุใจความสำคัญของเรื่อง	สามารถระบุได้ว่าเนื้อเรื่องกล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ผลเป็นอย่างไร ได้ถูกต้อง	สามารถระบุได้ว่าเนื้อเรื่องกล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ผลเป็นอย่างไร ได้ถูกต้องบางส่วน	ไม่สามารถระบุได้ว่าเนื้อเรื่องกล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ผลเป็นอย่างไร ได้ถูกต้อง	ไม่' ต อ บ คำถาม	3	9

2.การอธิบาย ความหมาย และ แสดง ความคิดเห็น ต่อข้อความ จากเรื่องที้อ่าน	สามารถอธิบาย ความหมายและ แสดงความคิดเห็น ต่อข้อความจากเรื่อง ที้อ่านได้ถูกต้อง	สามารถอธิบาย ความหมายหรือ แสดงความคิดเห็น ต่อข้อความจากเรื่อง ที้อ่านได้อย่างใดอย่าง หนึ่ง	ไม่สามารถอธิบาย ความหมายและ แสดงความคิดเห็น ต่อข้อความจากเรื่อง ที้อ่านได้ถูกต้อง	ไม่' ต อ บ คำถาม	3	9
3. การแสดง ทรรศนะต่อ สถานการณ์ใน เรื่อง	สามารถแสดง ท ร ร ศ น ะ ต อ สถานการณ์ในเรื่อง โดยยกเหตุผล ประกอบได้อย่าง ถุก ต อ ง และ น่าเชื่อถือ	สามารถแสดง ท ร ร ศ น ะ ต อ สถานการณ์ในเรื่อง โดยยกเหตุผล ประกอบได้	ไม่สามารถแสดง ท ร ร ศ น ะ ต อ สถานการณ์ในเรื่อง โดยยกเหตุผล ประกอบได้	ไม่' ต อ บ คำถาม	2.5	7
รวม						15

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

21 – 25	ระดับ	ดีมาก
16 – 20	ระดับ	ดี
10 – 15	ระดับ	พอใช้
0 - 10	ระดับ	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคิดเป็นร้อยละ

ร้อยละ 80 ขึ้นไป	ระดับ	ดีมาก
ร้อยละ 70 – 79	ระดับ	ดี
ร้อยละ 50 – 69	ระดับ	พอใช้
ร้อยละ 0 – 49	ระดับ	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไป

สรุป ผ่าน ไม่ผ่าน

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
แผนการจัดการเรียนรู้

.....
.....

ผู้สอน

.....
.....

ผู้เรียน

.....
.....

ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นางอรพินท์ จิตรรัตน์พัฒน์)
...../...../.....

ภาคผนวก ง
ภาพกิจกรรม

ภาพที่ 1 ครูชี้แจงจุดประสงค์ในการเรียน

ภาพที่ 2 ครูนำเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านแบบ PQRS

ภาพที่ 3 นักเรียนเริ่มอ่านบทอ่าน และ นักเรียนเริ่มทำการสรุปความรู้

ภาพที่ 4 นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านเชิงวิเคราะห์และสรุปบทเรียน

